

Второ заседание

Вторник, 17 април 1956 г.

(Открито в 15 ч.)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни) Другари и другарки народни представители! Присъствуват нужният брой според Конституцията народни представители.

Откривам днешното заседание на Народното събрание.

Както е известно, от приетия вчера дневен ред за цялата сесия днес пристъпваме към разглеждане на следната точка от този приет дневен ред, а именно:

Разглеждане на заявлението от председателя на Министерския съвет за освобождаването му от длъжност.

В Бюрото на Народното събрание, другари и другарки, е постъпило писмено заявление от др. Червенков, което аз ще ви прочета. (Чете)

„До председателя на
Бюрото на Народното събрание
Тук

Поради допуснати от мене неправилни методи на работа като председател на Министерския съвет, които нанесоха известни вреди на държавната работа, моля Народното събрание да ме освободи от длъжността председател на Министерския съвет на Народна република България.

17 април 1956 г.

С почит: Вълко Червенков“

Другари и другарки народни представители! Има ли някой от вас да иска думата по това предложение? — Няма.

В такъв случай ще пристъпим към гласуване.

Бюрото на Народното събрание предлага Народното събрание да вземе решение, с което да се съгласи със заявлението, което другарят Вълко Червенков е подал до Бюрото на Народното събрание, т. е. да освободи др. Червенков от длъжността председател на Министерския съвет на Народна република България.

Има ли друго предложение? — Няма.

Пристъпваме към гласуване.

Ония другарки и другари народни представители, които са съгласни с предложението на Бюрото на Народното събрание др. Вълко Червенков да бъде освободен от длъжността председател на Министерския съвет на Народна република България, моля, да гласуват.

Моля да гласуват ония, които са против това предложение. Никой не гласува.

Предложението се приема с абсолютно мнозинство.

Преминаваме към разглеждане на следната точка от дневния ред:

Избиране председател на Министерския съвет.

Давам думата на народния представител др. Тодор Живков за предложение за избиране председател на Министерския съвет.

Тодор Живков: *(От трибуната)* Другари народни представители! По поръчение на Централния комитет на Българската комунистическа партия, на Бюрото на Националния съвет на Отечествения фронт и на парламентарните групи на Българската комунистическа партия и на Българския земеделски народен съюз внасям предложение Народното събрание да избере за председател на Министерския съвет на Народна република България др. Антон Югов.

Ние всички познаваме др. Антон Югов като верен син на нашата работническа класа, предан на делото на Комунистическата партия, който отдава всичките си сили в служба на българския народ. Другарят Югов е дългогодишен член на партията, има голям партийен, политически, държавен и стопански опит. Неговите политически и делови качества и подготовката му са гаранция, че другарят Антон Югов достойно ще се справи със задължението на високния пост председател на Министерския съвет на Народна република България.

Ние сме убедени, че Министерският съвет под председателството на др. Антон Югов и занапред неотклонно ще провежда политиката на Българската комунистическа партия за по-нататъшно изграждане на социализма в страната ни, за развитие и укрепване на нашата социалистическа икономика, за повишаване на благосъстоянието и културата на българския народ, за братско сътрудничество и взаимнопомощ със Съветския съюз и страните с народна демокрация, за мир и мирно сътрудничество с всички страни.

Предлагам Народното събрание да вземе следното решение:

Избира за председател на Министерския съвет на Народна република България другаря Антон Югов.

Позволете ми да изкажа увереност, че това предложение ще бъде единодушно одобрено от всички народни представители. (*Продължителни ръкопляскания*)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Има ли, другари и другарки народни представители, друго предложение освен това? — Няма.

Има ли някой от народните представители да вземе думата по този въпрос? — Няма.

Пристъпваме към гласуване. Ония другарки и другари народни представители, които са съгласни за председател на Министерския съвет на Народна република България да бъде избран другарят Антон Югов, моля, да вдигнат ръка.

Има ли против? — Няма.

Бюрото констатира, че новият министър-председател др. Антон Югов е избран единодушно.

Обявявам за избран единодушно за председател на Министерския съвет на Народна република България др. **Антон Югов**.

Преминаваме към разглеждане на следната точка от дневния ред. Тази точка е:

Доклад за посещението на делегацията на Народното събрание в Съветския съюз.

Има думата за доклад по този въпрос водачът на делегацията — председателят на Бюрото на Народното събрание др. Фердинанд Козовски.

Фердинанд Козовски: (*От трибуната*) Другари и другарки народни представители! В отговор на посещението, което през м. ноември миналата година направи делегацията на Върховния съвет на Съветския съюз, нашето Народно събрание бе поканено, както знаете, да изпрати своя парламентарна делегация в Съветския съюз.

Нашата парламентарна делегация се състоеше от 14 души заедно с ръководителя на последната. В нейния състав влизаха обществени деятели, научни работници, кооператори, председатели на народни съвети и др., между тях и две жени.

Първоначалният проект бе да заминем с влак. Съветските другари внесоха обаче малък приятен коректив в нашия маршрут. Те ни предложиха любезно да ни вземат, ако пожелаем, със свой самолет от всеки пункт на страната, разбира се, там, където има летище. Както всеки може да предположи, ние не се поколебахме в своя избор.

Самолетът като превозно средство е за предпочитане въобще и особено зимно време. По влака ние трябваше да пътуваме около четири дни, докато по въздуха пътят от България до Москва е само осем часа при едно кацване, което ще рече, че същия ден ние можехме да бъдем не само на място, но даже и в някой от известните московски драматични или оперни театри. Така и стана.

Рано сутринта на 14 януари т. г. нашата делегация потегли с коли до Пловдив. От Враждебна ние не можахме да излетим, защото над София и над нейните околности лежеше от редица дни, както ви е известно, дебела и гъста мъгла.

На пловдивското летище ни чакаше луксозен съветски пътнически самолет. След нужните справки и проверки за състоянието на въздушното трасе нашият самолет взе курс на североизток. Към 2 часа по наше време ние кацнахме на Киевското летище. На перона на последното бяхме посрещнати от група официални лица, представители на местната и републиканската власт, между които личеше и познатата фигура на прославения партизански водач през време на Отечествената война стария Ковпак — сега заместник-председател на Президиума на Украинската федеративна съветска република. Тук самолетът трябваше да вземе гориво. На делегацията бе сервирана закуска, през време на която между членовете на делегацията и първите наши посрещачи на съветска територия се завърза жива дружеска беседа.

След 6 часа във въздуха, в 19.30 ч. вечерта ние бяхме вече на Внуковското летище в Москва. Трябва да кажа, че още отдалече, на какво разстояние не знам, но самолетът беше още твърде високо във въздуха, когато през неговите заскрежени стъкла се виждаше вече вечерното сияние над Москва, а след това се показаха и светещите контури на Московския университет.

Беше вече тъмно. Независимо обаче от това и от големия студ, на летището, което впрочем отстои от града на няколко десетки километри, освен официалните посрещачи бяха дошли и твърде много представителни групи от страна на различни обществени организации, предприятия и институти. Над перона разливаха обилна ярка светлина няколко силни прожектори, а фасадата на аерогарата бе украсена със съветски и български знамена.

Делегацията бе приветствувана от председателя на Съвета на националностите, известния латвийски писател др. Вилис Лацис. „Скъпи приятели — се обърна той към нас — позволете ми от името на Върховния съвет на Съюза на съветските социалистически републики и на съветския народ да поздравя горещо нашите скъпи гости от България.

Съветските хора, продължи той, следят успехите на българския народ в социалистическото строителство и искрено се радват на неговите победи. Дружбата на съветския и българския народи расте всеки ден и е ценен принос в борбата за мир в целия свят. Размяната на делегации между нашите страни съдейства за още по-силното укрепване на нашата дружба.

В края на миналата година делегация на Върховния съвет на Съветския съюз посети Народна република България. Членовете на делегацията не ще забравят никога извънредно сърдечното посрещане от страна на българския народ. Със същата искреност, радушие и топлота ще бъдете посрещнати и вие навсякъде в нашата страна.

Др. Вилис Лацис завърши речта си с думите:

„Добре дошли на съветска земя, скъпи приятели! Нека крепне българо-съветската дружба!“

В своя отговор ръководителят на нашата делегация Козовски, след като поблагодари на Върховния съвет на Съветския съюз за високата чест — да покани наша парламентарна делегация в своята страна, изказа увереност, че взаимната обмяна на такива делегации ще допринесе още повече за нашето взаимно опознаване и братско сътрудничество, за щастието на нашите народи и за благото на мира в целия свят.

Делегацията бе настанена в един от най-комфортабилните хотели на Москва — „Советская гостинница“.

На следния ден ние бяхме приети от председателя на Съвета на националностите др. Лацис. Др. Волков бе въвн от страната в това време. На тази среща бе уточнен планът за нашето пребиваване в Съветския съюз, след което бяхме запознати със заседателната зала на Върховния съвет и с част от кремльовските дворци. В същия ден делегацията посети мавзолея на Ленин и Сталин.

По плана престоят на нашата делегация бе разчетен за три седмици. За това време общо или поотделно, т. е. на групи, тя трябваше да посети Ленинград, Ярославл, Рязан, Сталинград, Уфа, Челябинск, Ростов на Дон, Тбилиси и Киев и попътно — няколко по-малки градове и селища. Всички изброени по-горе градове са, както знаете, центрове на отделни административни области, а три от тях, като Тбилиси, Киев и Уфа, са столици на съюзни републики.

Нашето пребиваване в Съветския съюз съвпадна, както е известно, с разгара, така да се каже, на руската зима, но което е особено важно — то стана в един период, когато даже за тамошните условия студовете и снегопадът бяха необичайно силни. В тая връзка не липсват, разбира се, и известни курioзни сцени. Така например оная група

от нашата делегация, която трябваше да посети Челябинск, се озова там, когато живачният стълб на термометъра показваше 40° под нулата. Всеки може да си представи каква живописна картина представляваше същата тази група, шестувайки по улиците на уралския град в своя европейски вид, т. е. без галоши, в широки фетрови капели и леки, почти демисезонни балтони. Първия ден това горедолу се понасяше, но когато трябваше да отпътуваме за един от районните колхози и бяхме почти насядали в колите, получихме команда да се върнем веднага в хотела. Само след около половин час всеки от нас бе екипиран с нови топли валенки и калпак-наушник.

Има ли нужда да казвам, че в такъв „чисто сибирски“ вид нашето самочувствие и „увереност в себе си“ бяха пораснали само за един момент, и то неимоверно високо.

Тук му е мястото да отбележа, че и най-лютите студове за съветския човек не са страшни. Ще кажат: е, да, тамошните хора са привикнали. Това е вярно, но това не е всичко. Наистина привичката има голямо значение, но и тя има своите предели. Работата е там, че съветските хора от малко до голямо са добре облечени, и то не как да е, а със здрави и топли дрехи и със също такива обувки. Ето защо зимата за тях не само че не е тягостна и тежка, но наопаки — приятен и пълен с най-различни и своеобразни удоволствия сезон.

Наистина, ако нашето посещение станеше през пролетта или лятото, навярно обсегът на това, което можеше да видим, щеше да бъде по-широк, особено що се касае до колхозните полета. Но затова пък много от нас нямаше да имат представа за руската зима, за обширните снежни степи и за тяхната величествена, своеобразна прелест. Обаче най-важното е, че те нямаше да имат представа за изумителния героизъм не, а за подвига на съветската работническа класа в оня момент, когато евакуираното оборудване от европейската част на Съветския съюз в първите месеци на Отечествената война е трябвало да бъде монтирано буквално на снега и при 40° студ и когато някои от сегашните гигантски заводи в ония условия, т. е. не само без покрив, но даже и без стени, са почвали да работят и да дават вече продукцията за фронта.

Другари и другарки! Първото нещо, което аз искам да отбележа във връзка с нашето посещение в братската съветска страна, е оная огромна, просто неизразима топлота и любов, с които ние бяхме срещани и изпращани навсякъде, където ни стъпеше кракът. Това ние чувствавахме в блясъка на очите на всеки съветски човек, в горещината на техните ръце и обятия, в простотата и сърдечността на техните думи и обръщения към нас. Навсякъде нашата де-

легация бе предмет на всеобщо внимание и радост. Чести бяха случаите, когато хиляди хора престояваха по няколко часа на студа по площадите и улиците, за да дочакат нашето пристигане. В Рязан например колите на нашия малък ешалон не са могли да си пробият път до централния площад на града в течение на дълго време. До такава степен са били задръстени улиците и площадът.

Ние никога не ще забравим грандиозния вечерен митинг на открито в Ярославл. Трябваше човек да бъде на трибуната или да наблюдава отблизо, за да почувствува величието на оная неописуема манифестация на братство и дружба, когато под прорязващите лъчи на няколко мощни прожектори и буквално засипвани от сняг повече от 30 000 души издигаха високо и неспирно в течение на повече от час възгласа: „Да пребудет в веках вечная и нерушимая болгаро-советская дружба, да здравствуе социализм, да здравствуе мир во всем мире!“

Или пък картината на също един такъв паметен митинг, какъвто беше този в столицата на Башкирия — Уфа. Целият огромен площад пред монументалното здание на Президиума на републиканския Върховен съвет бе запълнен с многохилядна маса народ. По фасадите на околните здания висяха килими, гирлянди от разноцветни лампи, портрети, трансперанти с лозунги и приветствия на български и башкирски език, съветски и български национални знамена. Между впрочем предния ден студът е бил около 40 градуса под нулата и сякаш в наша чест тоя ден бе спаднал към минус 32 градуса.

Митингът бе открит с приветствено слово от председателя на Върховния съвет на Башкирската автономна република и секретар на областния комитет на партията др. Нуриев.

Появяването на нашата парламентарна делегация на трибуната бе срещнато с буря от аплодисменти и пламенни приветствия на башкирски и руски езици. Трябва да кажа, че към нас българите тук имат някакви по-особени чувства на привързаност и топлота. Но затова по-нататък.

След като поблагодари за радушния и сърдечен прием, нашият представител между другото се обърна към участниците в митинга със следните думи:

... „Скъпи другари и другарки! Позволете ми да изкажа нашата радост и в същото време нашето дълбоко възмущение, че ние се намираме днес на територията на Башкирската автономна република, по чиито степи се носеше някога крилатата конница на легендарния Чапаев и в която бе възпитан и израсна безсмъртният герой от Отечествената война — Александър Матросов, името на който стана символ на мъжество и величие.

Наред с това ние българите имаме една по-особена причина, която ни кара да изпитваме вълнуващ трепет, когато се намираме на уфимска земя. Тук, във вашия град, живя и работи известно време през Втората световна война нашият незабравим учител и водач Георги Димитров, чиято памет свято тачим не само ние, но и цялото прогресивно човечество.

Ние знаем за сърдечността и топлотата, с която той е бил обкръжаван тук, и затова ви изразяваме нашата и на целия български народ братска признателност и уважение.

Уфимци се гордеят с това, че Димитров е живял сред тях. Ето защо споменът за славния син на нашия народ бе посрещнат от митинга с дълбок поклон.

За сведение — малката къщичка, в която е живял др. Димитров, е запазена и сега. На портичката е забита скромна мемоариална дъска. При посещението, което нашата делегация направи на тази скъпа за нас обител, сегашните хазайни ни поднесоха чай, бисквити и особен род башкирско сладко. Те помнят отблизо Димитров.

Трябва да кажа, другари, че подобни срещи, за които аз вече споменах по-горе, съществуваша навсякъде нашага делегация — по заводи, фабрики, учреждения, училища и институти, театри и пр., и навсякъде ние чувствахме същата сърдечност и неподкупни братски чувства към нас.

В колхозите нас ни посрещаха като правило с хляб и сол. Така например в колхоза „Молотов“, недалече от Челябинск, след като разгледахме фермите — полето в това време не представляваше интерес, тъй като лежеше под дебел слой сняг — един от бригадирите ни покани в своята хата именно на „хляб и сол“. Чист и спретнат двор, малък гараж и в него собствена кола „Победа“. Още от прага нас ни срещна любезната хазайка, млада жена с руско добро и засмяно лице, снахата — жена на офицер, и дъщерята — студентка в отпуск. Още с прекрачване обаче прага на гостната ние трябваше да коригираме веднага нашето твърде ограничено понятие за съдържанието на известния славянски обичай. До този момент ние знаехме, че той се състои само от два елемента — голяма пита хляб и върху нея кривачка сол. На масата обаче нямаше само от врабче мляко — руски блини и сибирски пилмени, най-разнообразни риби и хайвери, горещи котлети, яйца, холандско и топено сирене, колбаси, масло, консерви, плодове, сладка и, както всеки може да се досети, съответни на дадената закуска най-различни и от различна крепкост напитки.

Тук му е мястото да кажа, че членовете на нашата делегация, комбайнерът и героят на труда др. Пейков, както и председателката на трудово-кооперативното земеделско сто-

панство от с. Сталийска махала, Ломско, др. Веса Петрова, се ползуваха с голямо внимание и симпатии не само сред колхозниците, но и във всички среди на съветското гражданство, където и да попаднем.

Особено незабравими обаче и трогателни до сълзи ще останат нашите срещи със съветските пионери и школници. В много пионерски отреди знаеха и изпълняваха в наша чест твърде популярната наша детска песен „Ехо“. На много места нашите другари бяха произвеждани в почетни пионери. Всеки от нас съхранява в този момент като скъпа реликва много алени връзки и комсомолски значки — знак на милата и чиста детска любов към бащите и майките на техните далечни български другарчета. Впрочем на последните ние донесохме много подаръци — албуми, рисунки, макети и пр., плод на възторга и уметите ръце на съветските пионери; много книжки, адреси и пламенни привети с поръчение да се пишат и споделят своите радости и мечти.

И досега в ушите ни звучат сребристите песни на най-младото племе в съветската страна — племето, от средата на което излязоха хиляди инженери и изобретатели, учени и храбри воители, талантливии художници, писатели и артисти, смели летци и поллярници, излязоха Зоя, матросовци и краснотонци. Ние още чуваме техните топли призиви: „Приезжайте още к нам“.

С такава, другари и другарки, горещина и сърдечност ние бяхме обкръжавани през всичкото време на нашето пребиваване в Съветския съюз. Това беше — ние добре разбрахме — отношение не към нас лично, а в наше лице — към българския народ и нашата страна, към които трудещите се от Съветския съюз от мало до голямо хранят особени топли чувства на близост и обич. Официално това най-добре изрази на приема в нашето посолство др. Молотов с думите: „Нашите отношения с България и българския народ са образец на дружба между две страни и техните народи“.

Ние обещахме да отнесем и предадем на нашия народ тази привързаност и любов към него като най-драгоценен дар от съветската земя и да заявим, че тя — тази любов — няма да помръкне никога и в нашите сърца.

Другари и другарки! Особено дълбоко впечатление на нашата делегация произведе високият, просто изумителен уровень на икономическото и културното развитие на Съветския съюз. Даже само тази ограничена част от огромните металургически, тракторни, машиностроителни, автомобилни, нефтообработващи, трубопрокатни, каучукови, текстилни и други заводи, които ние можахме да видим, говорят за неговата — на Съветския съюз — гигантска мощ и необятни перспективи. Повечето от тези заводи са по-

строени по най-последната дума на науката и техниката. Достатъчно е, ако се каже, че механизацията в най-новите металургически заводи е достигнала до такова високо равнище, че в отделни цехове почти не се виждат хора, а доменните пещи се управляват от централен пулт, който обслужват 3—4 души инженери и техници. Повечето от заводите — става дума, разбира се, за тези, които ние посетихме — са крупни, с по 10—15 и 20 хиляди работници, заемащи грамадни площи, понякога на протежение повече от 10 км. Някои от тях по размера на продукцията заемат първо място в Европа или даже в света.

Във връзка с внедряването на все нова и нова техника и автоматизирането на производствените процеси обемът на продукцията, както и производителността на труда в тези заводи расте от година на година. Така например Сталинградският тракторен завод, един от първенците на първата петилетка, разрушен до основи през време на боевете и обсадата на града, а сега възстановен, произвежда четири пъти повече, отколкото преди войната. Заводът е усвоил и скоро ще пусне в серийно производство новия планински трактор ДТ—61. Металургическият завод „Красный Октябрь“, пак в Сталинград, е произвеждал до войната 600 хиляди тона годишно, а сега — почти двойно. Доменната пещ № 4 на Челябинския металургически завод, цялото производство на която е автоматизирано, произвежда 1500 тона чугун в денонощие и се обслужва само от 8 души. По-рано, при старата техника, за същата продукция са били необходими 2000 души работници. Заводът „Ростмашстрой“, също така рожба на първата петилетка, през шестата ще произвежда двойно повече комбайни, отколкото през изтеклата — 80 хиляди комбайна. Металургическият завод в Рустави — Грузия, е един от големите заводи на страната. Той произвежда средно 700 хиляди тона годишно стоманени изделия. В близко време, т. е. след една-две години, годишната продукция на същия ще порасне на около 1 200 000 тона. Челябинският тръбопрокатен завод изготвя тръби от най-малък до най-голям калибър. Производството е високо механизирano: тръбите сега се изливат, а не се шият. Това ги прави по-здрави и по-трайни. Ленинградският обувен завод „Скорост“ изкарва 60 000 чифта обувки на ден. За денонощие и при пълен капацитет заводът поглътта кожите на 15 000 глави едър и дребен добитък. Ярославският завод за автомобилни гуми е един от първите в Европа. Той изработва 16 000 комплекта автомобилни гуми в денонощие. Нефтеобработващият завод-гигант в град Черниковск (бивш район на гр. Уфа) обработва около 32 000 тона нефт в денонощие — 17 000 товари на цистерни и 15 000 препраща по нефто-

проводи на десетки и стотици километри далече. Ако само за момент си представим, че цялата тая течна лава бъде пусната в каменно корито, това ще представлява цяла платвателна река.

Както бе казано и по-горе, това са заводи по нашия само маршрут, и то само някои от тях. Излишно е, разбира се, да се напомня, че в страната има хиляди такива и на много места къде по-големи.

Другарки и другари! Зимната обстановка, в която протичаше нашата обиколка по Съветския съюз, ограничаваше естествено нашата възможност да се запознаем поотблизо, т. е. практически със състоянието на селското стопанство и преди всичко с работата на колхозите и машинно-тракторните станции в полето. Но даже при тия условия нашата делегация има възможност да се убеди във високото материално и културно благополучие на съветските колхози. Така например доходите на редица колхози в Ростовска, Рязанска и Киевска области, особено на тези в Грузия, стоят на твърде високо ниво. Ето няколко само данни в това отношение.

Колхозът „Сталин“, недалече от Рязан, получава от 520 крави средно по 3206 литра мляко на фуражна крава. Същият през миналата година е реализирал 3 400 000 рубли доход, а на трудовен е платил общо по 26 рубли. Колхозът на същото име в Ростов на Дон получава добив от фуражна крава по 2200 литра мляко, а средният добив от пшеницата за миналата година е достигнал средно 240 кг от цялата площ. Машинно-тракторната станция в областта на гр. Гори, Грузия, обслужва 10 колхоза. Средният доход на трудовен в тия колхози през 1955 г. е бил 21 рубла и 5 кг зърно. Повечето от колхозите са милионери, някои от тях с годишен доход до 20 милиона рубли. Отделни колхози от поменатата бройка през 1955 г. са платили по 50 рубли на трудовен. Колхозът „Кецковели“ разполага с 12 товарни и леки коли и т. н. и т. н.

Разбира се, че тук трябва да се има предвид, освен всичко друго, и това обстоятелство, че колхозите в Грузия са предимно такива с интензивни и технически култури — чай, лозя, тютюн, овощарство, цитрусови култури и зеленчуци — от които главно идат и доходите на селското стопанство в този край.

Един от ярките белези за материално и културно благоденствие на тези колхози е и благоустройството на техните села. Грузинските колхозни села впрочем са красиви и чисти, домовете спретнати, под асми или сред овощни градини в самия двор. Неволно нашите другари си поставяха въпроса: „Това е Грузия, а защо да не бъде така и у нас, когато по климатически, почвени и други условия

нашата страна е твърде сходна с Грузия, ние се намираме на един паралел с нея? Какво ни липсва? Липсва ни, види се, още организация на труда и плановост — което е особено важно за интензивните култури — а вероятно и достатъчно машини. И едното, и другото обаче ние можем да имаме. И когато това стане, не бива да има никакво съмнение, че и нашата страна ще се превърне в също такава цветуща, тежка от плод и зърно градина като братска Грузия.

Другари и другарки! Особено и неотразимо впечатление на нашата делегация направи високият уровень и разцвет на културата в районите и областите, които тя посети. Тук оставям настрана Москва и Ленинград. Те са, както знаете, в по-особено положение.

Разбира се, че както по другите, така и по този въпрос аз, а и който да е друг на мое място, едва ли ще каже нещо такова в това отношение, което е неизвестно или се изнася за пръв път. И това е понятно, тъй като по въпросите на културата в СССР и достиженията в тая област е написано и разказвано толкова много и толкова ярко, че никой от нас не е гарантиран от едно бледо преразказване на редица известни вече неща. И все пак касае се не до изложение на въпроса в целом, а само до отделни моменти, които се отпечатват с особена сила в съзнанието, когато се видят с очи.

И действително, няма може който и да е от нас да забрави великолепните, по-красиви и от дворци, културни домове при всеки завод и във всички почти провинциални градове, които ние посетихме! Но което е още по-важно — това е животът, който ежедневно кипи в тях подобно на огромен кошер. Достатъчно е в това отношение да се каже, че към дома на културата при Челябинския тракторен завод например се числят и работят 40 най-различни кръжоци за самообразование и художествена самодейност с около 5000 участници. Същият завод освен това има и свой собствен театър с 800 места. Подобни домове на културата ние видяхме в Сталинград, Черниковск, Уфа и другаде, и кой от кой по-красиви и по-творчески. Освен това към всеки голям завод има създадени техникуми и институти, в които работниците повишават своята квалификация. След завършването им едни придобиват званието техник или майстор, а други — касае се за тези, които свършват институтите — званието инженер. Сегашният директор например на един от Челябинските заводи е завършил именно института при своя заводски дом на културата. Челябинци показват с гордост току-що завършения свой оперен театър. И с право. Театърът, както външно, така и вътрешно, е оформен с огромен вкус и без излишества. Зри-

телната зала е разчетена за 1200 места. Фоайетата са просторни и светли. Колони от бял мрамор подпират техните сводове. Полюлеите са изработени от красив уралски самоцвет. Такива също са драматическият театър в Сталинград и кинотеатърът в Уфа. Последният е с две зрителни зали.

Ние присъствувахме на редица концерти и спектакли, уреждани в наша чест във всички градове, където прекарвахме поне една вечер. И трябва веднага да кажа, че сценичното и изпълнителското изкуство въобще както на професионалните театри, така и на самодейните колективи стои на голяма висота, често на изумителна висота, без всякаква отстъпка или снизхождение към провинцията. Тъкмо наопаки — много театрални и самодейни колективи от периферията, както и отделни изпълнители могат да се съревновават с много от своите столични събратя. Да не говорим вече, че по свежест и оригиналност те могат понякога да ги надминат. С една дума понятието „провинция“ в сегашния смисъл и особено в тая област почва да губи постепенно своето старо, овехтяло вече съдържание.

Не ще се спирам на мрежата от клубове, кина, естрадни, куклени и циркови театри, краеведчески и районни музеи, библиотеки, стадиони и други културни огнища, каквито има почти във всички по-крупни и даже средни центрове на страната. Впрочем, що се касае специално до кината и до клубовете, такива има, както е известно, във всяко селище и колхоз.

Другари, съветските хора твърде грижливо и с голямо чувство на почит съхраняват паметниците на старината, на своето историческо и културно наследство. В това отношение те са просто неподражаеми. Всякакви спомени, знаци и реликви, които говорят или даже загатват за миналото, борбите, радостите и тревогите на далечните прадеди, за техните славни дела и промеждия, за техните песни, подвизи и победи — всичко това се пази и къта с голяма, бих казал даже свещенодействена грижа.

Не по-малки са обаче и грижите за увековечаване на най-близките и светли страници от новата история и творчески живот на съветския народ въобще, на отделните националности в него — частно.

Няма край или район, чиито жители, от пионера до старика, да не знаят и да не се гордеят с имената, подвизите и талантите на своите прочути земляци. Переяславци на пример се гордеят с Александър Невски, ярославци — с Некрасов, донци — с водителите на селските въстания Степан Разин и Пугачов, новочеркасци — с Ермака, покорителя на Сибир, украинци — с Богдана Хмельниcki, Шевченко и Шарса, и всички — с Ленина.

Няколкото музеи и паметници, които видяхме по местата, които ни се отдаде да посетим, представляват ярко и красноречиво доказателство за огромната почит на съветския народ към своето далечно и близко минало. В това отношение ние стоим още твърде далече. Такъв е например музеят в Переяславл, в който са събрани документи, папируси, реликви, монети, печати, знамена, картини и отделни предмети, като се почне от Александър Невски и се стигне до последни дни. Тук се пазят грижливо сечивата на Петър Велики от времето, когато той е залагал първото корито на руския флот. Пазят се и стаичката, в която е живял по това време. В същия музей са събрани и картините на известните и талантиливи художници от този край.

Музеят в Сталинград отразява героичната защита на града през време на гражданската война и интервенцията — 1918 г., и особено славната, почти легендарна епопея на неговата отбрана през време на варварското фашистко нашествие.

Рядко ще се намери в света музей обаче, който по своята яркост и огромна сила на въздействие би отразил така живота на един човек, какъвто е музеят „Шевченко“ в Киев. Музеят е не само епична повест за живота, борбите, творчеството и страшната гибел на един от най-талантливите синове на украинския народ, но едновременно с това — и гневен протест срещу царското самодържавие.

Съветската власт превърна, както е известно, в паметник-музей легендарния военен кораб „Аврора“, от борда на който бе възвестено преди 38 години началото на нова ера в историята на света. Днес, подобно на огромен часовей, той стои на брега на Нева и сякаш на пост пред люлката на Октомврийската революция — Ленинград.

Не се спирам нарочно на такива световни съкровищници на човешката култура, каквито са Ермитажът, Третяковската галерия и Оръжейната палата, тъй като за тях се знае така много и отдавна, че нашето описание не би дало нищо ново и оригинално. Ще кажа само, че човек излиза от тях израснал като че ли на няколко глави по-високо — горд за величието на човешкия разум и гений и с още по-голяма готовност да брани с всички сили достоянията на цивилизацията от всеки заговор срещу нея.

За културния ръст въобще на съветския народ говорят твърде много и най-вече данните за постиженията в тая област на бившите покрайнини на стара Русия или, както вече се каза — на нейните вътрешни в миналото колонии.

Така например до революцията Башкирия не е имала даже своя писменост. Днес тя разполага с 5000 средни училища и 25 000 учители, разполага с много висши учебни заведения и изследователски институти, със своя ху-

дожествена литература, има своя национална опера, драматически и балетен театър.

Що се отнася до Грузия, тя наистина е страна с древна култура, но при царизма тя бе всячески потъпквана и убивана. Днес на 1000 жители в тая република се падат 11 с висше образование. Ако последният факт бе единственият, даже той е повече от достатъчен, за да потвърди какъв огромен скок в своето културно развитие са направили угнетените по-рано националности в стара Русия.

Другари и другарки! Трудно е да изложа всичко за видяното и преживяното от нас по целия път на нашата обиколка в СССР. Това би отнело твърде много време, а и не е така необходимо. След мен ще говорят и някои други членове от нашата делегация. Ще споделя с вас още няколко само кратки впечатления за града на великия Ленин, за Сталинград и Киев.

В Ленинград ние пристигнахме от Москва рано сутринта на 20 януари. Така наречената „Стрела“ е твърде бърз, удобен и приятен влак. На гарата бяхме посрещнати от представителите на градското и областното ръководства на партията и властта, а така също и от много граждани. Кратка, но твърде топла приветствена реч произнесе председателят на Ленинградския изпълнителен комитет др. Смирнов.

„Другари — обръщайки се към делегацията, каза той — ленинградските трудещи се с голям интерес следят успехите на българския народ в изграждането на новия живот. Пристигането на българска делегация в Съветския съюз е за нас знак на дружба между стари приятели. Ние знаем, че у вас има много слънце и топлина. За съжаление ние живеем на север и не можем да се похвалим с това. Обаче ние ще ви стоплим с голямата обич, която грее в нашите сърца, и ви молим да се чувствувате тук като у дома си.“

Чувството на възторг и възлнение от това, че се намираме в прославения град на Октомври изрази в отговора си представителят на нашата делегация. След като поблагодари от душа за сърдечния прием на ленинградци, той се обърна към тях със следните думи:

„Другари, ние изпитваме особено чувство на възлнение, че влизаме във великия град на Ленин, над димните барикади на който се роди и изгря преди 38 години най-светлата и красива човешка пролет — Октомврийската революция. Горди сме, че се намираме в града-герой, всеки камък на който е летопис за легендарните подвизи на неговите синове, които отстояха с гърдите си бесния пристъп на фашистките пълчища в стремежа им да пробият стените на вашия славен град. Пред величието на този подвиг приемерте нашия нисък поклон!“

Другари и другарки! Ленинград, както е известно, е един от градовете на Съветския съюз, който заедно със Севастопол, Одеса и Сталинград изпи до дъно и до капка най-горчивата чаша на историята. Деветстотин дни на обсада, на ужас, на глад и борба са свидетелство за неговото мъжество и величие. От миналите рани обаче сега не е останала нито следа. Днес градът изглежда сякаш още по-красив и светъл. Неговите нови жилищни и обществени сгради не отстъпват по нищо по своя облик и осанка на изящество и монументалност на стария град. Новите сгради, улици и булеварди са още по-просторни и красиви. Това особено се отнася за новия десеткилометров проспект „Сталин“ по направление на Красно село и Пулковската обсерватория, по която посока се и развива днес градът. По това протежение са построени вече цели квартали, жилищни и обществени здания.

Строи се комплексно, т. е. цели квартали с всички съвременни битови, хигиенични, културни и комунални изисквания. Това ще рече, че заедно с жилищните и други здания се строят едновременно болници, училища, магазини, кинотеатри; строят се водопроводи, канали; провежда се газификация и други съоръжения за общи нужди и ползуване.

Вторият принцип на благоустройството е да се строи индустриално, т. е. с предварително готови блокове и строителни елементи, което осигурява бързо, икономично и евтино строителство на цели квартали и даже градове.

Преди слизането си на Сталинградската аерогара ние бяхме обзети от особено вълнение. И обяснимо защо. Защото е наистина трудно да се намери човек, през снагата на който да не пропълзи тръпка, когато пристига в тоя град — във великия град на Волга, на бреговете на която се е решил кървавият спор между фашистка Германия и Съветския съюз.

На летището ни посрещна голяма делегация от официални лица и представители на различни обществени организации. Приветствено слово произнесе зам.-председателят на градския изпълнителен комитет.

В своя отговор представителят на нашата парламентарна делегация изрази дълбоките чувства на възторг и почит от страна на нашия народ към града-герой, чийто подвиг в последната война се разнесе по всички кътища на земното кълбо и името на който се превърна в символ на мъжество, на чест и величие.

„Тук, пред стените на вашия град — продължи той — бе турнато начало на края на фашистката армия, на нейния позорен залез и гибел. Сталинград отстоя не само честта и съдбата на единствената дотогава социалистическа

държава, но заедно с това съдбините и бъдещето на общочовешката култура. Ето защо името на Сталинград е така скъпо и свято за всеки човек, за всеки труженник в полето на труда и прогреса от целия свят. И с право, тъй като няма в света такъв пункт, който да е изпитал така силно горестите и ужасите на войната като вашия град. Ето защо ние скланяме ниско и благоговейно чело пред величието и безсмъртната слава на онези, които сложиха беззаветно главите си под пепелищата и руините на стария Сталинград, за да открият нова глава в историята на народите.“

Драги другарки и другари! Съществува приказка, според която митическата птица Феникс била излитала жива и невредима из пепелта на разрушенията. Ние не вярваме на легенди. В Сталинградската легенда обаче трябва да се вярва. Сталинград се издигна, както знаете, в течение само на няколко години из сгурта и руините и стана още по-светъл, още по-красив и снажен, отколкото преди войната. Но това е и понятно. В неговото възстановяване участва самият народ, участва цялата страна. Досега там са построени над 2 милиона кв. м жилищна площ повече от тази до войната, 150 предприятия, 100 училища, 169 детски ясли и градини, 80 болници, 6 театра, 47 клуба и културни домове и т. н. и т. н. Градът разполага днес със 75 библиотеки, 5 висши учебни заведения, 16 техникума и др.

И всичко това в такъв минимален срок и след като фашистката артилерия и авиация не бяха оставили камък върху камък от стария град! Чудо ли е това? Не! Чудеса в наше време не стават. Секретът е един, а именно — народът е в състояние да отмести планини или даже да изгребе с шепи морето, когато го води такава велика и такава преобразуваща сила, каквато е народната власт, каквато е Комунистическата партия. (*Ръкопляскания*)

На път за България ние се отбихме в Киев — древната столица на славянската държавност и култура. Тук ние бяхме също така на особена почит. Покрай всичко друго това се обяснява и с факта, че както с руския, така и с украинския народ ние сме свързани помежду си с неделими вековни връзки. Свързва ни една кръв и една историческа съдба, миналото и настоящото. Даже природата на Украйна е еднаква с тази на България. По своя весел нрав и свободолюбие, по своя горещ темперамент украинският и българският народ имат много общо. А най-хубавите думи в човешкия речник — труд, борба, мир — ние изговаряме и пишем почти еднакво.

Наистина, другари, нашата делегация прекара в Украйна твърде малко време, но даже впечатленията от един само Киев бяха достатъчни да ни дадат представа за кра-

сотата на украинската страна и творческият дух на нейния талантлив и доблестен народ, за могъществото на нейното социалистическо настояще.

Другари и другарки народни представители! Нашата парламентарна делегация присъствува, както е известно, на сесията на Върховния съвет на Руската федеративна социалистическа република. Съобщението на председателя за нейното присъствие в залата, както и приветственото слово на нейния представител бяха посрещнати и изпратени с бурни, несмлъкващи аплодисменти. А когато редом с трибуната се изправи за превод един от нашите придружаващи, от всички краища на залата се раздаде: „Ненадо, все понятно!“

Позволете на края да споделя с вас още едно, а именно, че у нас, българските делегати, остави също така огромно впечатление високият, силен дух и пламенен патриотизъм на съветските хора, тяхната гореща любов към мира, както и тяхната желязна решимост и воля да го защитават докрай.

Горещото желание за мир и привързаност към него горяха с ярък и неугасим пламък в очите на всеки съветски човек, в очите на работниците, колхозниците, инженерите, техниците, учените, жените, старците и младежта. Такова страстно стремление към мира в съветските народи, помножено на тяхната чиличена воля да отстояват и отстоят с цената на всичко скъпо в живота достойнията на своята вековна борба и творчески труд, представлява велика сила, по-могъща и по-грозна от най-силното оръжие, което сега съществува или може да се появи в бъдеще. А това именно и не разбират или не желаят да разберат привържениците на така наречената дипломация „от позиция на силата“.

Другари и другарки! Привършвайки, аз се надявам, че ще подобрите уверенията в признателност и вяност, които ние от ваше име и това на трудещите се в нашата страна давахме пред нашите съветски братя по време на пребиваването си там. Признателност не само защото техните синове проляха на два пъти своята кръв за нашето освобождение, но и за това, че ние чувствуваме всеки ден и на всяка крачка и днес тяхната крепка и щедра десница по пътя на социалистическото строителство у нас. И обещание във вяност за това, че както и досега, ние ще вървим все така неотстъпно и лакът до лакът с великия наш освободител и брат — Съветския съюз, в борбата за мир и социализъм. (Ръкопляскания)

Решенията на XX конгрес на славната Комунистическа партия на Съветския съюз ще бъдат и за нас пътеводна

звезда и факел в по-нататъшните наши дерзания по пътя на най-смелата човешка мечта — комунизма.

Привет от съветския народ!

Да пазим като гледеца на очите си българо-съветската дружба! (*Ръкопляскания*)

Да живее могъщият съветски народ — великата твърдина на мира и социализма!

Да живее България! (*Продължителни ръкопляскания*)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: За изказване за посещението на делегацията в Съветския съюз има думата членът на делегацията, народният представител др. Христо Даскалов.

Академик Христо Даскалов: (*От трибуната*) Другарки и другари народни представители!

Аз съм един от тях, които имаха щастливия случай да бъдат включени в нашата парламентарна делегация, която посети Съветския съюз. В продължение на 22 дена ние кръстосахме надлъж и нашир европейската част на Съветския съюз, имахме възможност да посетим много градове, да разгледаме много заводи, строителни обекти, колхози, институти, музеи, исторически места, държавни учреждения и народни съвети.

Срещнахме се със съветските хора на митинги и събрания, на театри и концерти. Можяхме да влезем в контакт и да разговаряме с хора от най-различно положение, като се започне от първите ръководители на партията и правителството до обикновените работници от заводите и колхозите.

С една дума ние сме претоварени с разнообразни впечатления, с много нови и интересни неща, които за съжаление не биха могли изцяло да бъдат споделени тук.

Мене като научен работник и агроном ме интересуваше по-специално положението на научните институти и селското стопанство в Съветския съюз и в това направление бих искал да споделя накратко с вас някои мои впечатления.

Ако поискам да изразя най-общо онова, което ми направи особено силно впечатление от посещението в Съветския съюз и съветските хора, трябва да кажа, както каза и др. Козовски, че най-силно, неизгладимо впечатление ни направи преди всичко сърдечното посрещане и прием, който съветските другари ни устройха; любовта, искрените братски чувства на съветските хора към нас — представителите на българския народ. Навсякъде, при всички срещи, официални и неофициални, с ръководителите на партията и правителството или с работници и колхозници нас ни сре-

щаха като братя, обкръжаваха ни с най-голямо внимание и обич.

Имаше случаи например при срещата ни с трудещите се и младежите на гр. Рязан, при срещата ни с колхозниците в Ростов и колхоза „Кецковели“ в Грузия, при срещата ни с работниците от завода „Росселмаш“ в Ростов, с пионерите в Тбилиси, когато ние бяхме просто в плен на другарите, които не искаха да ни пуснат да си отиваме, носеха ни на ръце и настояваха да останем за по-дълго при тях.

Непринудено, просто, с открити сърца съветските хора изразяваха своите братски чувства към нас. Затрогващи и незабравими ще останат за нас много такива моменти. Ние знаехме, разбира се, от по-рано, че руският народ, съветските народи хранят добри чувства към българския народ, но това, което видяхме и почувствувахме сега при посещението ни и при личния контакт със съветските другари, тъй да се каже направо със сърцата си, надхвърли всички наши очаквания. Ние се убедихме от непосредствения контакт. Почувствувахме направо с нашите сърца колко голяма, безгранична обич хранят народите на великата съветска страна към нашия малък народ.

На второ място силно впечатление ми направи огромното строителство, огромният напредък, който е осъществен за кратко време, през последните години. Аз бях за пръв път в Съветския съюз през 1950 г. Тогава посетих Москва, Ленинград, Краснодар и Киев. Сега отново посетихме приблизително същите места. Изненадан съм от голямата промяна, която е настанала в продължение само на 5 години. Преди всичко коренно са променени самите градове, които посетих тогава и сега.

Например Москва. Още с приближаването към Москва сега изпъкват новите огромни небостъргачи, които тогава нямаше, като например величествената сграда на новия университет, високото здание на пл. „Въстание“ и др. Величествено блестят сега новопозлатените кубета на църквите на Кремъл. Нова е селскостопанската изложба със своите многобройни павильони-дворци, построена на площ от 5000 декара.

В покрайнините на града във всички направления ние наблюдавахме гора от екскаватори, работещи по новите постройки. Новите блокови жилища сега никнат там като гъби. Въведен е нов скоростен метод за строеж чрез сглобяване на постройките с готови части, чрез който метод 6—7-етажни сгради се сглобяват само за 50—60 дни!

Ленинград е също основно подновен. Сега в този град се строят цели нови квартали. Ние посетихме един от тях квартали — проспекта „Сталин“, най-новата градска ма-

гистрала, дълга повече от 10 км. От двете страни — нови светли и красиви 6—7-етажни здания. Тия квартали, както ни се обясни, се строят „комплексно“, т. е. във всеки квартал се застрояват всички необходими обществени и битови сгради, като болници, училища, театри, магазини, водоснабдяване, газификация и други комунално-битови съоръжения и удобства за гражданите.

В Ленинград ние видяхме и новото „метро“, което пътувахме от едната крайна станция до другата. Ленинградското метро със своите станции-дворци, построени с изключителна красота и архитектура на 60—80 м под земята, е едно действително прекрасно дело, което говори за голямото майсторство и техническия гений на съветските инженери и висотата на съветската техническа наука.

Ние посетихме и Сталинград. От пепелищата на бившия Сталинград като феникс е израсъл нов, голям, по-красив и по-удобен град, с хубави постройки, паркове, обществени заведения, заводи, театри, културни домове. За по-малко от 10 години е изграден нов индустриален и културен център на мястото на разрушения из основи Сталинград. На протежение от 70 км по река Волга е разгънато огромно строителство за превръщането в следващите 4—5 години на Сталинград в един от най-красивите градове на Съветския съюз.

Сталинградският тракторен завод, който посетихме, изработва известните у нас трактори „ДТ—54“ и „ДТ—55“. Този завод произвежда за денонощие 120 трактора, или по 5 трактора на час. На всеки 15—20 минути от конвейера на завода излиза готов трактор. Сега се пуца нов трактор „ДТ—61“, който е 15% по-икономичен и 700 кг по-лек. Същият трактор е пригоден да работи в планински райони с голям наклон.

Ростов на Дон, който също така посетихме и който през време на войната е бил силно разрушен, сега е превърнат в красив град, с красиви здания и широки булеварди. В момента на нашето посещение се строяха нови 240 здания. Тук се намира големият завод за селскостопански машини „Росселмаш“, който произвежда известните у нас комбайни „Сталинец“ 6. През 1955 г. са произведени 29 хиляди комбайна, а през 1956 г. ще се произведат 40 хиляди комбайна. В момента на посещението ни за денонощие заводът произвеждаше 115 комбайна. Всеки 15—20 минути от конвейера на завода излиза по един комбайн „Сталинец“ 6. Сега се пуца нов комбайн — „Сталинец“ 8, който е 1,5 пъти по-производителен, при същата цена и тежест.

Силно впечатление ми направи и Киев, който е напълно възстановен и превърнат отново в един от най-краси-

вите градове на Съветския съюз. Когато през 1950 г. посетих Киев, той правеше впечатление на един полуразрушен град. Имаше цели улици, по които всички сгради бяха разрушени. Сега няма и помен от това! Градът е напълно възстановен, подновен и разхубавен. Особено впечатление прави центърът със своите красиви, нови монументални, многоетажни постройки. Сега в Киев се строи „метро“ по подобие на ленинградското на протежение от 10 км.

Както спомена и др. Козовски, ние посетихме и ново-построения град Рустави в околностите на Тбилиси в Грузия. Този 55-хиляден град е израсъл в последните 7—8 години. Напълно модерен град, с широки булеварди, големи, красиви постройки, паркове, театри, културни домове и др.

Изобщо навсякъде по време на нашето доста дълго пътуване нам правеше силно впечатление това огромно строителство, което е разгънато напоследък в Съветския съюз и което говори за общия бърз подем, в който се намира съветската страна.

Ние посетихме редица научни и учебни институти, радушно и дружески посрещнати от съветските научни работници. Посетихме Всесъюзния институт по растениевъдство в Ленинград, Академията на науките в Грузия, медицинския институт в Рязан, политехниката в Новочеркасск. Срещнахме се и беседвахме с редица видни съветски учени, като акад. Жуковски, Паладин, Сисакян, Жданов, Лисенко и др.

Съветските научни институти са много добре обзаведени с най-модерна съвременна апаратура. В тях работят многобройни, добре подготвени научни кадри. В институти те киши напрегната творческа научна работа. Съветските научни учреждения са тясно свързани с практиката и активно помагат на производството.

Например ето какво представлява политехниката в гр. Новочеркасск, която посетихме и разгледахме. Това е крупно учебно и научно учреждение. Тук се учат над 7000 студенти в 12 факултета и 37 специалности. Има над 1000 професори, доценти и асистенти. 90% от студентите са стипендианти. Има общежития за 2000 студенти. Аудиториите и лабораториите са уредени образцово. Има голям културен дом и театрален салон, спортна и танцувална зала и оперен студентски колектив, който редовно изнася оперни спектакли. Институтът поддържа тесни връзки и оказва дейна помощ на повече от 2500 индустриални предприятия.

Всесъюзният институт по растениевъдство в Ленинград е също крупно научно учреждение. В неговата система има 14 опитни станции, пръснати из цялата страна. Глав-

ната задача на института е да събира от всички страни на света различни видове и сортове културни растения, да ги проучва и внедрява. В колекцията на тоя институт понастоящем са събрани и се поддържат и проучват над 150 хиляди различни видове вариетети и сортове културни и дивни растения и се работи по внедряването им в селското стопанство. В този институт са създадени досега над 500 нови сорта от различни култури.

Между научните работници в Съветския съюз е разгъната напоследък широка дискусия. Спори се оживено по основните въпроси на Мичуринската биология, като тия за вида и видообразуването, вътревидовата борба, по въпроса за обработката на почвата, за сеитбооборотите и др., която дискусия се провежда при пълна свобода на мненията. Изобщо прави впечатление един нов дух, който цари сега в съветските научни учреждения, дух на разгръщане на свободна критика и търсене на научната истина по пътя на свободно изказване на мненията.

Силно впечатление ми направи големият подем в селското стопанство на Съветския съюз, отбелязан в последните години. Благодарение на взетите специални мерки от ЦК на КПСС и съветското правителство в последните няколко години и главно по посока на засилване материалната заинтересуваност на колхозите и колхозниците чрез повишаване на цените на държавните доставки на зърнените храни, продуктите от животновъдството, картофите, зеленчуците, овоцията, гроздето, лена и конопа — се констатира голям подем във всички отрасли на селското стопанство в сравнение например с 1950 г., когато имаш възможност да посетя също известен брой колхози.

В резултат на този подем, само за 1954 и 1955 г., според данните в доклада на др. Хрущов, паричните доходи на колхозниците са се увеличили общо с 20 милиарда рубли. Както е известно, с постановление на ЦК на КПСС от 1953 г. изкупвателните цени на зеленчуците и картофите се увеличиха средно с 40%, като се дадох и редица други поощрения. С постановлението от 1954 г. държавните доставки за ябълките в Съветския съюз се правят по цени от 1,5 до 2,6 рубли, което, обърнато в български левове, е 2,55 до 4,42 лв., а у нас са 59 и 74 стотинки, а пределната изкупна цена по 3 рубли за килограм, гроздето от 1,5 до 4 рубли, или 2,55 до 6,80 лв. на килограм в зависимост от сорта, а пределната изкупна цена на гроздето е 5—4 рубли на килограм.

С последното постановление на Централния комитет и Министерския съвет от 30 януари т. г. за увеличаване производството на зеленчуци и картофи цената на държавните доставки на картофите се повиши още с 300%, а на

зеленчуците средно със 70%. Така например държавната доставка за зелето се прави по цена, обърнато в български левове 42 стотинки на килограм, а у нас 14 стотинки килограм, а пределните изкупни цени са 64,6 стотинки на килограм.

Димитър Димов: Така механически ако се прави сметката и се сравнява, не е правилно.

Академик Христо Даскалов: Това се взема само за пример.

За лука държавни доставки цената е по 900 рубли на тон, което прави 1,53 лв. на килограм, а пределните изкупни цени са по 1800 рубли на тон. За късните домати държавните доставки са по 700 рубли на тон, което прави по 1,19 лв. за килограм, а пределните изкупни цени са по 900 рубли на тон, което прави по 1,53 лв. на килограм. Чесън държавни доставки — по 4 рубли на килограм, а пределни изкупни цени — 8 рубли на килограм, което прави 13,6 лв. Изкупната цена на месото е увеличена средно с 40—45% и са дадени редица други поощрения.

Както е известно, благодарение на тия мерки и на редица други, които бяха предприети от съветското правителство, напоследък общата продукция от растениевъдството и животновъдството в Съветския съюз е значително повишена. В сравнение с 1950 г. през 1955 г. зърнените храни са повишени 129%, захарното цвекло — 147%, зеленчуците — 140%, ленът — 149%, слънчогледът — 207%, месото — 130%, яйцата — 154% и пр.

Ние посетихме редица колхози и беседвахме подробно с колхозници и ръководители на колхози. Например в колхоза „Сталин“ в околността на гр. Рязан, колхозът „Сталин“ в околността на Ростов на Дон, колхозът „Кецковели“ в околността на Гори в Грузия. Освен това имаме възможност да се запознаем със състоянието на селското стопанство в Рязанска, Ростовска, Воронежка и Киевска области, както и със състоянието на селското стопанство в Грузия.

Например в колхоза „Сталин“ в Рязанска област, както каза и др. Козовски, от 520 крави получават сега средно по 3206 литра мляко на фуражна крава, в колхоза „Сталин“ в Ростов на Дон — по 2200 литра. Средните добиви от пшеницата през 1955 г. в колхоза „Сталин“ в Ростов достигат 240 кг от декар от цялата площ 6000 декара.

Големият подем в животновъдството в последните години се дължи на подобряване на фуражната база чрез въвеждане на царевичата. През 1955 г. в Съветския съюз

е била засята 180 милиона декара царевица, или със 138 милиона декара повече в сравнение с 1954 г. Само в Украйна в 1955 г. са засети около 70 милиона декара царевица. През 1955 г. е бил осигурен царевичен силаж по 5000 кг на всяка крава в Украйна. Поради това в Украйна от 1 октомври 1955 г. до 1 февруари 1956 г. млеконароят е бил увеличен 2 пъти, а общо за цялата страна, както съобщи др. Хрушчов — 65%.

Навсякъде, където бяхме, нам ни разказваха с възторг за царевицата, за високите добиви от нея, за трудностите по овладяване на агротехниката на царевицата, тъй като тая култура за много райони на Съветския съюз е свършено нова. Изобщо царевицата е станала действително любимата култура за съветските колхозници и беше предмет на разговори навсякъде, където бяхме.

Голям подем се забелязва в зеленчуковото производство, овощарството и лозарството. В колхозите и совхозите, особено в по-южните райони, например в Ростовска област, в Краснодарска област и Воронежска област, тия отрасли се намират в бързо развитие с тенденция за още по-широко застъпване. От тия отрасли колхозите в южните райони получават сега значителен дял от паричните си доходи. Ето например какво е положението в колхоза „Сталин“ около Ростов:

През 1955 г. общият паричен доход на този колхоз е бил 3 180 000 рубли.

Получено: от зърнено производство	473 000 рубли
от зеленчуци и бостани	411 000 рубли
от плодове	346 000 рубли
от свинефермата	356 000 рубли
от мляко	654 000 рубли
от овце	164 000 рубли
от птици	81 000 рубли
разни други	695 000 рубли

Или общо: 3 180 000 рубли

В околностите на Ростов върху площите на Цимлянската напоителна система в последните години се развива нашироко лозарството, овощарството и зеленчукопроизводството. В 25 овхоза тук са създадени вече и са на плод 350 000 декара лозя. В следващите 2—3 години, както ни се каза, тук възнамеряват да увеличат площта на лозята до 2 милиона декара — повече от цялата наша площ лозя! Сега произвеждат 70—80 милиона кг таблено грозде. А също така големи количества от прочутото цимлянско ви-

но, което ние опитахме в големия завод за шампанско вино в Ростов.

Особено впечатление ми направи Грузия и по-специално развитието на селското стопанство в тази република. По климатически, почвени и други условия Грузия е много сходна с нашата страна. Тя се намира на един паралел с нашата страна. Планинска страна със 73 000 кв. км площ и 3,8 милиона население. В миналото — изостанала земеделска страна, с бедно население, сега тя се е превърнала в модерна индустриално-аграрна страна с цветущо селско стопанство и богати колхозници. В селското стопанство са застъпени главно интензивни технически култури; умело се използват благоприятните климатически и други условия. Застъпени са главно чаят, лозята, тютюнът, овощарството, цитрусовите култури и зеленчуците.

На основата на развитието на тия ценни култури са се развили богати благоденстващи колхози. Нам ни направиха силно впечатление благоустроените кокетни грузински села с хубави нови спретнати къщи, с големи дворове, обградени с високи огради, потънали в овощни дървета и асми.

Посетихме една МТС в околността на гр. Гори. Тази станция обслужва 10 колхоза.

Средният трудоводен, който са реализирали тия колхози през 1955 г., е 21 рубли пари и 5 кг зърно. Повечето от тия колхози са колхози-милионери с годишен приход над 20 милиона рубли. Има отделни колхози (като колхоза „Мерецки“), които са платили през 1955 г. по 50 рубли на трудоводен.

В богатото устройство на колхозните домове, в спретнатото облекло на колхозниците и в засмените щастливи лица на всички колхозници, които срещнахме тук, се чувства благоденствието и щастливият живот, който се създаден.

В малка Грузия сега има 4200 училища с над 700 000 ученици, 19 висши учебни заведения с 80 000 студенти. На всеки 1000 души 11 са с висше образование. Има 20 големи театри. Няма село без болница, културен дом, детски домове, библиотека и др.

Грузия е един поучителен пример за нас какво може да се постигне, когато властта е в ръцете на народа и когато се използват правилно и пълно благоприятните природни условия на страната.

Основните доходи в Грузия идват от лозарството, винарството, чая, тютюна, овощията, зеленчуците и цитрусовите.

Навсякъде в разговорите, които водихме с ръководствата на колхозите, с партийните и държавните ръководи-

тели по места, пролича новото критическо отношение, което те имат към всички предлагани агротехнически мероприятия. Ликвидирано е без остатък времето на шаблонното рецептно налагане отгоре на агротехнически мероприятия, което е нанесло значителни пакости на колхозите в миналото. Когато ние запитахме ръководните другари от Воронежка област как върви внедряването на Малцевата система, те ни отговориха: „Ние правим сега опити в няколко колхоза и чакаме резултатите. Ние сме напарени от внедряването на тревополната система и сега нищо не прилагаме, без да се убедим от нашия собствен опит в пригодността на предлаганото мероприятие.“

Ние сега спорим с Лисенко — продължиха те. Неговите указания да садим дъб в полезащитните пояси се оказаха за нас погрешни. Ние установихме с наш опит, че е по-добре вместо дъб да засаждаме тополи и акации, които успяват по-добре и растат по-бързо.“

Такъв критически дух е завладял сега съветските колхозници и ръководители по места, който е сигурна гаранция за техния бърз успех.

Също така направи ни впечатление, че съветските отговорни другари по места и ръководителите на колхозите сега говорят за икономическата сметка от всяко мероприятие, така да се каже хванали са здраво калема в ръце. Когато запитахме председателя на колхоза „Сталин“ в Рязан какви са рекордните постижения при свинете-майки от свинефермата на колхоза, той с известно раздражение отговори: „Нямат никакво значение индивидуалните рекордни постижения. Нас не ни интересуват отделните рекордни случаи, а средната производителност на цялата ферма и главно колко ни струва отделното прасенце... По-рано къпехме прасенцата всеки ден, свинарницата приличаше на аптека, но това, разбира се, ни струваше твърде скъпо и особени резултати не се получаваха, сметка нямаше за колхоза. Сега ние се стремим да увеличим средната производителност на цялата ферма, да снижим до минимум разходите и да намалим стойността на продукцията. Къпането на прасенцата го поизоставихме.“

Такава сега е тенденцията във всички колхози.

С особено удоволствие ние констатирахме, че нашите експортни продукти и особено нашите зеленчуковски консерви се приемат много добре в Съветския съюз и се ползват с голямо реноме. На всички обеди и вечери, официални и неофициални, във всички градове, където бяхме, нам ни се сервираха като особен деликатес нашите белени домати, печените пазарджишки капии и пълнените пиперки. Разказваха ни, че за тези наши консерви винаги, когато се появяват на пазара, се правят големи опашки. Те се особено мно-

го ценят и се считат с ненадминато качество. Техният пластмент е неограничен.

Нашата консервна индустрия обаче не изпълнява плана си по тия артикули. Трябва да се направи всичко, за да се отстранят всички пречки за бързо увеличаване на тия ценни експортни производства у нас.

Другари и другарки народни представители! Силно впечатление от пребиваването в Съветския съюз ни направи също така миролюбието на съветските хора, стремежът им към мир. Навсякъде по заводи, колхози, културни и държавни учреждения, по парковете и шосетата, навсякъде ние четяхме лозунги за мир и мирно съществуване между народите. В разговорите със съветските хора преди всичко те ни разказваха за своя мирен творчески труд, за плановете на своето сегашно и предстоящо строителство. Съветските хора са обладани от голям творчески огън за строителство, за нови грандиозни мирни дела на труда.

Когато бяхме в Рязан, другарите ни показаха с истинска гордост новия станкостроителен завод, новите културни домове, новите паркове. В Ростов и Киев ни показаха цели улици в строеж. В Ленинград — целия нов проспект „Сталин“. В Грузия — новия град Рустави. В Сталинград другарите ни показаха новия Сталинград, израсъл из пепелищата на разрушения от войната Сталинград. Те ни показаха грандиозния проект, който в следващите 3—4 години ще бъде реализиран за превръщането на Сталинград в още по-хубав и красив град. Те ни разказаха за грандиозното строителство на Волга, където израства новата огромна Сталинградска водна електроцентрала. Съветските хора говорят за грандиозните строежи, които започват в Сибир, за побеждаване на природата, за включването ѝ в услуга на човека. Съветските хора говорят за новите атомни електростанции, за впрягане на атомната енергия в служба на човека. Съветските хора желаят мир и разбирателство между народите. Те искат мирно съревнование с капиталистическите страни.

Уверени в своите неизчерпаеми възможности и сили, съветските народи гледат спокойно и уверено напред. Мен ми направи силно впечатление именно това голямо спокойствие и увереност, което цари по цялата съветска страна, увереност в своите огромни неизчерпаеми собствени сили и възможности.

От това произлиза и стремежът към мир. Съветският съюз няма нужда от война. Той има всичко, което е необходимо за изграждане щастието на съветските народи. Съветският съюз знае най-добре от всички какво значи война, той знае, че една нова война ще забави за известно време започнатото грандиозно дело — изграждането на комуниз-

ма. Затова Съветският съюз прави всичко възможно, за да избегне трета световна война. Той знае какво би означавало за човечеството, за културата една нова световна война с новите разрушителни средства, с които се разполага сега. Затова Съветският съюз, съветските хора се борят за мир, са знаменосци на мира. Но трябва да се знае, че Съветският съюз е могъща, непобедима страна. Мощта на Съветския съюз се чувства на всяка крачка, която се направи в тая велика страна. Тя се чувства в опромното строителство, в опромната тежка промишленост, в огромните материални ресурси, с които разполага съветската страна, в монолитното единство на съветските хора, на съветските народи, в любовта и сплотеността на съветския народ около своята Комунистическа партия и нейния Централен комитет, която го води уверено и мъдро от победи към победи.

Другари и другарки народни представители! На вечерята в Ростов на Дон ние имаме щастливия случай да беседваме с прославения маршал Еременко — защитника и победителя при Сталинград. Той ни каза следните знаменателни думи: „Ние сме братя с вас, ние имаме едно минало и едно бъдеще. Вие можете да бъдете напълно спокойни за вашето щастливо развитие. Зад вас стои Съветският съюз. С каквато упоритост и геройство ние, съветските хора, защитавахме и победихме при Сталинград, с такава упоритост и устрем сега работим за издигане на нашата родина, за построяването на комунизма.“

Другари и другарки народни представители! Нашият народ, воден от Българската комунистическа партия, също върви бързо напред към стопански и културен възход, подпомаган щедро от Съветския съюз. За кратко време ние постигнахме такива успехи, за каквито в миналото не можехме да мечтаем.

Ние трябва да бъдем щастливи, че се намираме в лагера на социализма, начело на който стои Съветският съюз, в който лагер се намира още и великият китайски народ и другите страни с народна демокрация, в миролюбивия лагер, който обединява вече над един милиард хора и който високо е развял знамето на мира и прогреса. лагер, в който се нареждат всички честни хора на земята, жадуващи за мир, за сътрудничество, за осигуряване щастлив живот на всички хора.

Ние сме щастливи, че съветските народи хранят към нас безгранична братска обич, че ни имат като най-близки родни братя и ни помагат с всичко, с което могат, от все сърце.

Няма съмнение, че под ръководството на нашата Комунистическа партия, с подкрепата на Съветския съюз и в

сътрудничество с всички миролюбиви страни, включени в голямото семейство на миролюбивите народи, ние ще belieжим все по-големи и големи успехи, осигурявайки щастлив и културен живот на нашия народ.

Нека крепне и се развива във вековете нерушимата българо-съветска дружба — гаранция за нашия успешен ход към социализма! (*Ръкопляскания*)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: За изказване по същото посещение в Съветския съюз има думата членът на делегацията, подпредседателят на Бюрото на Народното събрание др. Николай Георгиев.

Николай Георгиев: (*От трибуната*) Другарки и другари народни представители! Нашият народ съхранява в себе си дълбоки, с нищо непотушими чувства на братска обич към Съветския съюз и неговите народи. Кое българско сърце не трепва от радост, когато чуе руски говор или руска песен, когато се срещне със съветски граждани или когато види пейзаж от великата съветска земя? Свидетелство за тези чувства е и сърдечността, с която нашият народ при най-различни случаи посреща съветските хора. Ние никога няма да забравим она неударжим изблик на най-възторжена и сърдечна радост, с която софийските граждани посрещнаха другарите Хрушчов и Булганин след завръщането им от Белград. У нас дълго ще живее споменът за топлите, пропити с чувства на братска обич срещи, които нашият народ устрои на съветската парламентарна делегация, водена от др. Беляев.

Другари! Чувствувам се задължен да кажа от тази трибуна, че през време на пребиваването на нашата парламентарна делегация в Съветския съюз ние срещнахме сред съветските хора същите чувства на братска обич към България и нашия български народ, каквито ние съхраняваме в себе си към Съветския съюз и съветските народи.

В Съветския съюз сред съветските хора ние се почувствувахме както у дома си, при свои родни братя. Там ние изпитахме същото чувство на близост, както когато отидем на гости в някои наши близки роднини, които живеят в далечни краища.

Още първия ден след пристигането ни в Москва бяхме поканени да посетим Болшой театър и да гледаме операта „Борис Годунов“. В театъра на нас се даде централната лежа. Преди да почне представлението, директорът на театъра оповести, че този момент за театралния колектив и за публиката е велик празник. В този момент, каза той, в театъра се намират драги гости от братската на Съветския съюз страна, от красивата и слънчева България — деле-

гация на Народното събрание на Народна република България. От името на театралния колектив и от името на публиката той ни приветствува с „добре дошли“.

При съобщението, че в театъра се намира българска парламентарна делегация, публиката стана на крака и целият театър гръмна от бурни и продължителни ръкопляскания. Ние видяхме и от партера, и от ложите на този голям театър как към нас, към нашата централна ложа се насочиха хиляди възторжени и сияещи от радост очи. Всяка следваща вечер в театрите на Москва и другите градове, които посетихме, все така тържествено бяхме представяни и все така възторжено бяхме акламирани. На много места от публиката към нас прелитаха цветя.

На път за Ярославл, закъдето пътувахме с коли, на границата на Ярославска област колхозници от няколко колхоза, въпреки големия руски студ, още в тъмни зори се бяха събрали да ни посрещнат. Когато колите пристигнаха, ентузиазмът сред тях беше неописуем. Председателят на местния колхоз ни посрещна с хляб и сол. А когато пристигнахме в Ярославл, на площада пред хотела ние бяхме възторжено приветствувани от множеството насъбрали се граждани. Същия възторг ние видяхме на митингите, устроени в завода за автомобилни гуми и на централния площад на града. На приема в Ярославл, даден ни от градския народен съвет, професор от Ярославския политехнически институт, известен изобретател, като дете се радваше, че е доживял да види българи. Слушал и чел за България, знае руската песен „Хубава страна е България“, но сега за пръв път виждал българи.

На гара Ростов, Ярославска област, множество народ беше дошел да ни приветствува. Сред това множество ние видяхме просълзена 74-годишна старица. На въпроса защо плаче, тя отговори, че плаче от радост — толкова много обичала българите. Още звучи в ушите ни топлия и сърдечен глас на една млада колхозничка из насъбралите се колхозници от станция Резянцево. Когато влакът тръгна, тя махна с кърпичката си и с все гърло се провикна: „Привет на българските кооператорки!“

В Сталинград привечер около пристанището на Волга множество народ беше излязъл на обичайна разходка. Когато се появи нашата група, това множество съвсем импровизирано се събра около нас и почна радостно да ръкопляска. В Рязан и Ростов на Дон, в Уфа — столицата на Башкирската автономна съветска социалистическа република и Тбилиси — столицата на Грузинската съветска социалистическа република, в Ленинград и Киев — навсякъде все същата сърдечност и топлинота. И навсякъде — в

заводите, в колхозите, училищата и пионерските домове на нас се устройваха митинги.

В Тбилиси ръководителите на републиката истински съжаляваха, че за кратко време пребиваваме в тяхната република. Те горещо желяеха да ни покажат чаените плантации, главните лозарски райони, петролната индустрия. Те знаят, че всичко това ще събуди у нас интерес, тъй като Грузия и България по климат и терен си приличат. Двете страни имат сходно историческо минало. И Грузия, и България са пъшкали под турско владичество. И Грузия, и България са освободени от турското владичество от руския народ. Не мога да не подчертая, че грузинците, както и другите съветски народи, са много сърдечни и гостоприемни хора.

Обичта на съветските хора към нашата страна и нашия народ намери израз в отношенията към нашата парламентарна делегация и от страна на представителите на Комунистическата партия на Съветския съюз и на съветската власт. Както в Москва, така и във всички областни градове и отделни републики бяхме посрещнати от първите партийни и съветски ръководители. Нашето участие в заседанието на Върховния съвет на Руската федеративна социалистическа република беше посрещнато много радушно. Приветственото слово, което др. Козовски произнесе, депутатите на съвета често прекъсваха с ръкопляскания.

Навсякъде — и всред народа, и всред партийните и правителствените ръководители — ние почувствувахме искрено желание за всестранно сътрудничество с нашия народ и за оказване помощ да се развиваме като свободна и независима страна.

Известно е, че в Съветския съюз изразът „На Шилка всичко е спокойно“, произлязъл от прочутата картина под това заглавие на знаменития руски художник Верещагин, е добил гражданственост. Този израз често се споменава от всички съветски граждани при различни случаи. В разговор при срещата, която имахме с ръководителите на Донската област в Ростов на Дон, във връзка с дружбата и приятелството на нашите народи, маршалът на Съветския съюз Еременко, обръщайки се към нас, каза: „Щом България е в дружба със Съветския съюз, на Шилка винаги ще бъде спокойно.“ (*Ръкопляскания*)

Какво видяхме в Съветския съюз? Има една руска народна подумка, която казва: „Веднаж да видиш повече ще научиш, отколкото сто пъти да слушаш.“ Тук у нас за Съветския съюз ние постоянно слушаме: за опромнатата територия на съветската земя, за единството и патриотизма на съветските народи, за подема в развитието на съветската икономика и култура. От нас никой не се съмнява в това,

което слушаме, за това, което четем в литературата, в ежедневната преса и което гледаме във филмите. Величественият ръст на Съюза на съветските социалистически републики, силата и непобедимостта на съветския строй, на Комунистическата партия на Съветския съюз днес ние чувстваме, ние виждаме в целия вътрешен живот на нашата страна и в международния живот. Но това, което видяхме непосредствено там, в Съветския съюз, ни направи дълбоко, неотразимо впечатление. Съветският съюз е велик и непобедим. Той е велик не само по пространството на своята територия, но той е велик и с мощния подем, настъпил в развитието на неговата икономика и култура, с постигнатото патриотично единство на съветските народи около Комунистическата партия на Съветския съюз и съветската власт.

В живота на съветската държава следите на дореволюционната руска действителност отдавна са заличени.

Русия и цялата съветска страна са коренно преобразени, а материалното и културното равнище на народните маси в сравнение с това на дореволюционна Русия са на такава висота, каквато в капиталистическите страни за такъв период от време никога и с никакви средства не може да се постигне. Всичко това, което е постигнато в годините на съветската власт, е подвиг, какъвто историята на човечеството до Великата Октомврийска социалистическа революция не познава: огромни, построени след революцията, промишлени заводи, мощни електроцентрали, състена мрежа от пътни съобщения, напоителни и плавателни канали, величествени градове и китни колхозни села, обработвани с най-съвършена съвременна техника колхозни полета, научни институти и дворци на културата, грамотен, с високо политическо и културно равнище и с техническа подготовка народ. Ленинград, Сталинград, Киев, Ростов на Дон, Воронеж и стотици още градове, които бяха опожарени и сринати от немските завоеватели, ние ги видяхме не само напълно възстановени, но още по-хубави и по-големи, отколкото преди войната. Ние видяхме и съвършено новопостроени градове. Град Рустави в Грузия заедно с металургическия завод „Сталин“ е застроен след Втората световна война на ненаселено преди място. Това е един слънчев, в пълния смисъл на думата социалистически град. Тук няма богати и бедни квартали. Всички квартали са еднакви. Застроени са със слънчеви жилищни блокове, в хубав източен стил. Блоковете са със зелени дворни площадки. Улиците са широки, асфалтирани, с посадени отстрани млади дръвчета. Градът е осеян с малки и големи паркове. Сградите на обществените, административните и културните учреждения представляват от себе си спретнати,

чудно хубави дворци. Поради това, че отоплението на града се извършва не с въглища, а чрез газификация, тук въздухът е чист, както в открито поле.

Промислени заводи в Съветския съюз се виждат около всички градове в неговата огромна територия. Някъде тези заводи са истински гиганти, над които като гора се издигат в небесата огромни комини. И тези гиганти ежегодно се развиват и бърже увеличават капацитета на своето производство.

На основата на изградената и развиваща се с гигантски темпове индустрия в Съветския съюз процъфтява колхозното и совхозното селско стопанство. Паркът на селскостопанските машини ежегодно расте. В зърнопроизводството вече има постигната механизация 98%. В много райони се засилва отглеждането на непознати в миналото за тези райони култури. Около крайбрежието на новото Цимлянско море, образувано при построяването на канала Волга—Дон, се засаждат около 2 милиона декара нови лозя и се строи огромен завод-комбинат за преработка на гроздето.

Напоследък особено са засилени грижите за развитието на животновъдството. Царевичката, която е основна фуражна култура, се отглежда на все по-големи площи. Във Воронежка област, разпраща ни председателят на областния изпълнителен комитет, до последните 2—3 години царевичката не е била отглеждана. Сега е започнато нейното отглеждане и резултатите са много окуражителни. Царевичката разкрива пътя към изобилие на селскостопански продукти от животински произход. Ние посетихме и колхоза „Сталин“ в станица Аксая, в района на Ростов на Дон. Колхозът има 800 глави едър рогат добитък, 650 свине и други животни. До миналата година средният надой е бил 2224 литра мляко на фуражна крава. Сега, с осигуряването на фураж и от царевичка, надоят на мляко ще стигне над 3000 литра годишно. За зимата 1955/1956 г. колхозът е законсервирал 300 тона царевично зърно и е силажирал 1800 тона зелена царевична маса.

Засилването на животновъдството в колхоза е довело до бързо повишаване на неговите доходи. Докато през 1954 г. колхозът е приключил с 2 380 000 рубли печалба, през 1955 г. е приключил с 3 188 000 рубли печалба.

Напредъкът в развитието на индустрията и селското стопанство създава условия за провеждане на мероприятия за повдигане културното равнище на населението. В много центрове вече се въвежда задължително средно образование. Към всеки голям завод има създадени институти и техникуми, където работниците усъвършенствуват своята квалификация. Почти във всички по-големи градове има висши учебни заведения. В Ростов на Дон има

7 висши учебни заведения, 38 техникуми и 102 средни училища. Културните домове, клубовете, кината, театрите и музеите представляват широка мрежа из градовете и селата. Освен училищата, за възпитание и обучаване на младежта огромна роля играят пионерските дворци. Самодейните колективи са на извънредно голяма висота; те с изумително майсторство представят народното изкуство. В Сталинград, Ростов на Дон, в Тбилиси и Киев нашата делегация имаше възможност да види изпълнението на прекрасните съветски песни и танци.

В Съветския съюз ние се запознахме с устройството на народните съвети и с тяхната работа като местни органи на държавната власт. Може да се каже, че структурата на народните съвети у нас се приближава към тая на съветите в Съветския съюз. Ведуща роля в управлението на страната играят комунистите, активно подпомагани от широката маса безпартийни и от младежите. Градският съвет на Ростов на Дон се състои от 591 съветника. От тях членове на партията и кандидат-членове са 311, безпартийни — 239 и комсомолци — 41. Широко е участието и на жените в управлението. От 591 съветника в Ростов на Дон 227 са жени.

Навсякъде в съветската страна се чувства с най-голяма сила високият патриотизъм на съветските народи и тяхното морално-политическо единство. Гражданите на отделните градове и райони хранят голяма любов към своите родни места и с особена ревност разправят за тяхното героично минало. Тази любов на съветските граждани към родните им краища се разлива върху цялата съветска земя. И планините на Кавказ, стелите на Украйна, просторите на Казахстан, тайгите на Сибир и въобще всички земи на огромната по територия съветска страна от Далечния Изток до полярния Север са еднакво любими на всички съветски народи от всичките нейни краища и от всички националности. Между работничеството, колхозното селачество и интелигенцията е изграден здрав, с нищо неразбиваем съюз. Вярата на съветските граждани в правилността на политиката, която провежда Комунистическата партия на Съветския съюз, е непоклонима. Днес всичко в Съветския съюз е хвърлило сили за постигане на нови победи в строителството на комунизма и за укрепването на мира в света.

Другари! Всичко това, което видяхме в Съветския съюз, е велик пример за народите от всички краища в света. Нашият народ е щастлив, че възприе да следва този пример докрай.

Огромният подем в развитието на съветската индустрия и селското стопанство, в електрификацията на стра-

ната, в строителството, подемот в развитието на културата, патриотичното единство на съветските народи, въобще всичко това, което видя нашата парламентарна делегация, събуди у нас освен възхищение, но и голяма, неизмерима радост. Ние се възхищаваме, че виждаме разгънато на широк фронт мирно строителство, прогрес, стремеж към щастие и красота. Същевременно се радваме, че това строителство, този прогрес, благодарение на изградената дружба между съветските народи и нашия български народ, вече настъпи и у нас. Следвайки примера на съветските народи, със съветската помощ в нашето социалистическо развитие ние вървим с гигантски крачки напред. Ако досегашните наши успехи в развитието на нашата индустрия и селско стопанство, в цялото наше социалистическо строителство в голяма степен дължим на помощта на Съветския съюз, няма съмнение, че по-нататъшните успехи в строителството на комунизма в СССР, така ясно очертани в директивата на XX конгрес на неговата Комунистическа партия, ще даде нов, още по-голям тласък и на нашето по-нататъшно социалистическо развитие.

Сключената стопанска спогодба със Съветския съюз, по силата на която ние ще получим при най-износен за страната ни кредит за селскостопански и други машини в размер на 370 милиона рубли, е началото на този нов тласък.

В отчетния доклад пред XX конгрес на Комунистическата партия на Съветския съюз, направен от др. Хрущов, се казва: „Ние се изкачихме на такава планина, на такава височина, откъдето вече ясно се виждат широките хоризонти по пътя към крайната цел — комунистическото общество.“

Следвайки примера на съветските народи и подпомогнат от Съветския съюз, и нашият народ стремително се движи към височините.

В скоро време и ние ще се изкачим на високия планински връх. *(Ръкопляскания)*

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Другари! За приключване на изказванията по този въпрос давам думата на докладчика на комисията по външните работи народния представител др. Георги Кулишев да прочете проектодекларация на Народното събрание във връзка с размяната на парламентарни делегации с други страни.

Георги Кулишев: *(От трибуната)* Другари и другарки народни представители! От името на комисията по външните работи предлагам на вашето одобрение следната декларация: *(Чете)*

„ДЕКЛАРАЦИЯ

Народното събрание на Народна република България с голямо задоволство изслуша доклада на др. Козовски за посещението на делегацията на Народното събрание на Народна република България в Съюза на съветските социалистически републики.

Народните представители и целият български народ следяха с радост тържественото и топло посрещане на нашите делегати от страна на Върховния съвет на Съветския съюз, правителствените органи, от партийните и обществените организации, от трудещите се в Москва и всички други градове и села, които бяха посетени от нашата делегация.

Народното събрание изпраща гореща благодарност за дълбокото чувство на братска дружба, което беше проявено не само към нашите делегати, но и към целия български народ, и смята, че това посещение ще изиграе грамадна роля за по-нагатышното укрепване и задълбочаване на дружбата между двата братски народа.

Като изказва благодарност на Върховния съвет на Съветския съюз за подетата от него инициатива на 9 февруари 1955 г. и за поканата, отправена към нашето Събрание, Народното събрание намира, че размяната на парламентарни делегации води до взаимно опознаване на народите и допринася за смекчаване на международното напрежение, за запазване на световния мир, за укрепване на мирното съжителство на народите и за обмяна на материални и духовни ценности между тях. Ново доказателство за това е посещението на нашата страна от делегацията на Съюзната народна скупщина на Федеративна народна република Югославия, което заздравява връзките между българския и югославските народи и укрепва мира на Балканите и в целия свят.

Убедено, че тази форма на международно общуване и за в бъдеще ще играе голяма роля, Народното събрание декларира, че Народна република България ще прави всичко възможно за все по-пълното разширяване и развиване на връзките между Народното събрание на Народна република България и парламентите на другите страни и с радост ще посрещне всяка насрещна инициатива на чуждестранните парламенти за посещение в нашата страна.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Вие чухте декларацията. Има ли някой да направи някои допълнения или да се изкаже по декларацията? — Няма.

Ще пристъпим към гласуване.

Ония другари народни представители, които са съгласни с прочетената декларация, моля, да гласуват.

Които са против тая декларация, моля, да гласуват. — Няма.

Декларацията се приема от Народното събрание. (*Ръкопляскания*)

Давам 20 минути отдиш.

(*След отдиша*)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Другари народни представители! Заседанието продължава.

В Бюрото на Народното събрание е постъпило следното предложение от председателя на Министерския съвет д-р. Антон Югов.

„До председателя на Бюрото на Народното събрание — Тук.

Другари и другарки народни представители!

Съгласно чл. 17, точка 2, и чл. 40, ал. I от Конституцията на Народна република България и след съвещание с парламентарните групи на БКП и БЗНС и с Постоянното бюро на Националния съвет на Отечествения фронт предлагам на Народното събрание да обсъди и одобри следните изменения в състава на правителството:

I. Народното събрание да избере:

1. **Георги Чанков** — за първи заместник-председател на Министерския съвет и председател на Държавната планова комисия.

2. **Георги Трайков** — за първи заместник-председател на Министерския съвет.

3. **Райко Дамянов** — за заместник-председател на Министерския съвет и председател на Държавния комитет по строителство и архитектура.

4. Арм. ген. **Иван Михайлов** — за заместник-председател на Министерския съвет.

5. **Вълко Червенков** — за заместник-председател на Министерския съвет.

6. **Карло Луканов** — за заместник-председател на Министерския съвет и председател на Комитета по труда и работната заплата.

II. Промени в състава на останалите членове на правителството не предлагам, поради това моля Народното събрание в настоящата си сесия да утвърди останалите членове на правителството така, както са избрани от Второ Народно събрание в заседанието му на 16 януари 1954 г.

17 април 1956 г.

Председател на Министерския съвет
на Народна република България:

Антон Югов“

Другари народни представители! Искате ли някой от вас да вземе думата по това предложение на председателя на Министерския съвет? — Няма. В такъв случай ще следва да гласуваме това предложение.

Бюрото на Народното събрание предлага гласуването да стане в първата му част поотделно за всеки предложен другар за заместник-председател на Министерския съвет, а втората му част да се гласува отделно — за утвърждаването на останалите министри така, както те са избрани в заседанието на Народното събрание на 16 януари 1954 г.

Има ли други предложения? — Няма.

Другарите народни представители, които са съгласни с това предложение, моля, да гласуват. Има ли против? — Няма. Приема се единодушно.

Пристъпваме към гласуване предложението за всеки другар, предложен за заместник-председател на Министерския съвет, поотделно.

1. Георги Чанков — за първи заместник-председател на Министерския съвет и председател на Държавната планова комисия.

Другарите народни представители, които са съгласни с това предложение, моля, да гласуват. Има ли против? — Няма. Приема се единодушно.

2. Георги Трайков — за първи заместник-председател на Министерския съвет.

Другарите народни представители, които са съгласни с това предложение, моля, да гласуват. Има ли против? — Няма. Приема се единодушно.

3. Райко Дамянов — за заместник-председател на Министерския съвет и председател на Държавния комитет по строителство и архитектура.

Другарите народни представители, които са съгласни с това предложение, моля, да гласуват. Има ли против? — Няма. Приема се единодушно.

4. Арм. ген. Иван Михайлов — за заместник-председател на Министерския съвет.

Другарите народни представители, които са съгласни с това предложение, моля, да гласуват. Има ли против? — Няма. Приема се единодушно.

5. Вълко Червенков — за заместник-председател на Министерския съвет.

Другарите народни представители, които са съгласни с това предложение, моля, да гласуват. Има ли против? — Няма. Приема се единодушно.

6. Карло Луканов — за заместник-председател на Министерския съвет и председател на Комитета по труда и работната заплата.

Другарите народни представители, които са съгласни с това предложение, моля, да гласуват. Има ли против? — Няма. Приема се единодушно.

Второто предложение на министър-председателя др. Антон Югов е промени в състава на останалите членове на правителството да не се правят, а да се утвърдят останалите членове на правителството така, както са избрани от Второ народно събрание в заседанието му от 16 януари 1954 г.

Другарите народни представители, които са съгласни с това предложение, моля, да гласуват. Има ли против? — Няма. Приема се единодушно.

Моля новоизбрания заместник-председател на Министерския съвет др. Карло Луканов да заеме своето място между членовете на Министерския съвет.

Другари народни представители! След одобряването на това предложение ще дам думата на председателя на Министерския съвет др. Антон Югов да прочете своята реч във връзка с избирането му за председател на Министерския съвет на Народна република България.

Има думата председателят на Министерския съвет др. Антон Югов.

Председател на Министерския съвет Антон Югов: (От трибуната, посрещнат с ръкопляскания) Другари и другарки народни представители! Позволете преди всичко да изкажа моята дълбока благодарност за високата чест и доверието, които ми оказахте с избирането ми за председател на Министерския съвет на Народна република България. За мене няма по-важно, по-съкровено желание и задължение от това да вложа всичките си сили, за да оправдая вашето доверие, доверието на нашата родна Комунистическа партия.

Правителството и в бъдеще ще провежда изработената от Българската комунистическа партия правилна политика за социалистическо изграждане на страната, за нейната индустриализация и социалистическото преустройство на селското стопанство, за непрестанното повишаване на материалното благосъстояние и културното равнище на народа. То ще следва политиката на по-нататъшно укрепване на съюза между работническата класа и трудещите се селяни — основата на нашата народнодемократична власт, на още по-голямо сплотяване на всички трудещи се в Отечественния фронт, политиката на вечна и нерушима дружба със Съветския съюз, на братско сътрудничество с народнодемократичните страни, на мир и дружба с всички близки и далечни народи.

Големите успехи, които нашата страна за кратък исторически период постигна в обществения, икономическия и

културния живот у нас, по най-категоричен начин потвърдиха правилността на тази политика, нейната жизнеспособност, политика, която произтича от коренните интереси на нашия народ, на Народна република България.

Следвайки тази политика, нашият народ под ръководството на Българската комунистическа партия уверено върви напред по пътя на социализма, с бързи, непознати за капиталистическа България темпове изгражда икономическата мощ на своята Родина. За кратко време ние развихме своя индустрия, създадохме цели нови клонове на промишлеността, каквито по-рано не съществуваша в страната, развиваме своя родна тежка промишленост като важно условие за подема на цялото народно стопанство.

В резултат на изпълнението на първия петгодишен план и постигнатите успехи през изтеклите три години на втория петгодишен план промишлената продукция през 1955 г. нарасна около пет и половина пъти в сравнение с 1939 г. и с над 35 на сто в сравнение с 1952 г. Това даде възможност през последните две години да се преодолее съществуващото несъответствие между производството на електроенергия и каменни въглища и нуждите на народното стопанство. Значителни успехи бяха постигнати в развитието на машиностроенето и електропромишлеността. С успех се развива нашата млада химическа промишленост, която придобива все по-голямо значение за развитието на селското стопанство. Сериозни успехи постигна леката и хранителната промишленост, чието производство нарасна повече от два и половина пъти в сравнение с 1948 г.

Правителството и занапред ще полага особени грижи за развитието на електропроизводството, производството на каменни въглища, на цветни и черни метали, за развитието на химическата промишленост и други отрасли на промишлеността, които имат важно значение за развитието на цялото народно стопанство и за които има достатъчно суровини в страната. То ще отделя необходимото внимание за разширяване на нашата лека и хранителна промишленост, за увеличаване производството на стоки за народно потребление.

При по-нататъшната индустриализация на страната правителството твърдо ще следва линията на все по-тясно икономическо сътрудничество със страните от социалистическия лагер и на съгласуване плановете за перспективно развитие. То ще следва линията на коопериране и специализиране на производството, на съвместно строителство на промишлени предприятия при взаимно изгодни условия и на базата на наличните суровинни източници в отделните страни.

Важна задача в областта на промишлеността е да се внедрява и усвоява новата техника, да се разкриват и все по-пълно да се използват резервите в промишлените предприятия, да се усвояват нови и по-съвършени видове производства, решително да се подобрява качеството на промишлената продукция, за да се задоволяват както растящите културни потребности и изисквания на нашия народ, така и изискванията на международния пазар.

През последните години бяха постигнати известни успехи и в селското стопанство. В резултат на решенията на Централния комитет на Българската комунистическа партия от 31 януари 1955 г. и на някои решения на правителството бяха създадени нови материални стимули за селските стопани, което през миналата година доведе до увеличение на продукцията от важни отрасли на селското стопанство и до повишаване доходите на кооператорите.

Досегашните резултати в областта на социалистическото преустройство на селското стопанство убедително показаха преимуществата на кооперативния строй. Това доведе до нов подем на кооперативното движение в страната. Само за няколко месеци от началото на тази година досега в трудово-кооперативните земеделски стопанства са приети нови 282 000 домакинства с повече от 8 000 000 декара земя. Близо 77 на сто от домакинствата и над 75 на сто от земята са вече кооперирани. Това създава необходимите предпоставки в близките години при строго спазване принципа на доброволността да се завърши напълно социалистическата реконструкция на нашето селско стопанство.

Пред партията и правителството сега стои важна и неотложна задача: да се окаже бърза и непосредствена помощ за всестранното укрепване на кооперативните стопанства, да се осигури рязък подем в селското стопанство, да се получат трайни и високи добиви от растениевъдството, висока продуктивност от животновъдството, да се осигурят достатъчно селскостопански произведения за задоволяване потребностите на народа и нуждите на нашата промишленост от суровини, да се повишава непрестанно благосъстоянието на кооперативните труженици и частните стопани в селското стопанство.

За решаването на тази задача е необходимо правителството да отдели сериозно внимание за по-нататъшното механизмиране на селскостопанските работи, за строителството на нови язовири и напоителни системи, за построяването на нови химически заводи за азотни и суперфосфатни торове. Правителството следва да проведе редица други мероприятия за максимално увеличаване на производството на царевица като изключително важна фуражна култура, на ранни зеленчуци, на зеленчукови семена както за въ-

трейни нужди, така и за износ, за разширяване на овощните градини, лозята и други селскостопански култури съобразно климатическите условия и характера на отделните райони в страната.

Сключената неотдавна нова икономическа спогодба със Съветския съюз за дългосрочна доставка на кредит на нови хиляди трактори, комбайни, камиони и други селскостопански машини, изявената готовност да ни се окаже помощ при проектирането и строителството на нови химически заводи за изкуствени торове е нов израз на братска помощ от страна на Съветския съюз. Тази помощ значително ще улесни народа, партията и правителството в кратък срок успешно да завършат социалистическото преустройство на селското стопанство.

Въз основа на постигнатите успехи в промишлеността и селското стопанство, в резултат на постоянното повишаване производителността на труда и снижаване себестойността на промишлената продукция значително се подобри материалното и културното благосъстояние на трудещите се. В директивата на VI конгрес на Българската комунистическа партия за втория петгодишен план беше предвидено реалната заплата на работниците и служителите в 1957 г. да се увеличи с не по-малко от 40 на сто в сравнение с 1952 г. Още в края на 1955 г. реалната заплата беше увеличена с 43,5%. Националният доход в края на 1955 г. се увеличи с 37,8 на сто в сравнение с 1952 г.

На тази благородна цел за по-нататъшното повишаване на материалното благосъстояние и културното равнище на трудещите се у нас и напред ще бъдат посветени всички сили, ще бъде подчинена цялата дейност на партията и правителството.

Правителството ще отделя и в бъдеще сериозно внимание за развитието на нашата социалистическа култура, наука и изкуство за непрестанното развитие на народното образование, здравеопазването и комунално-битовото обслужване. То смята за свой първостепенен дълг да създаде необходимите условия за по-нататъшно развитие на науката, за разработване на редица научни проблеми в областта на промишлеността, селското стопанство, атомната физика, за тясно свързване на науката с въпросите на нашето социалистическо строителство.

Сериозни успехи нашата страна постигна и в областта на транспорта и съобщенията, търговията, жилищното и културното строителство. Партията и правителството отделят големи капиталовложения, които за 1956 г. възлизат на близо 5500 милиона лева. Те са предназначени главно за по-нататъшно развитие на индустрията, електрификацията, железопътния и автомобилния транспорт, за строи-

телството на жилищни и културни домове, за развитие на търговията и общественото хранене, за провеждане на редица социални, благоустройствени и други мероприятия, които способствуват за икономическото и културното издигане на нашия народ и Родина.

Тази политика, която води към непрестанен стопански и културен възход, и занатпред ще бъде в основата на цялата дейност на правителството.

Силата на нашата народнодемократична власт е в нейните неразривни връзки с народа. Затова и успехите на нашата страна са успехи не на отделната личност, а на самоотвержения труд на работническата класа, на трудещите се селяни, на народната интелигенция, които под ръководството на славната Българска комунистическа партия, обединени в Отечествения фронт, показаха безпримерен досега в историята на България трудов героизъм и гражданска доблест.

Нашите успехи обаче, както подчерта неотдавна състояният се пленум на Централния комитет на Българската комунистическа партия, биха били значително по-големи, ако през последните години култът към отделната личност и свързаните с него порочни методи на работа, които нанесоха известни вреди на страната, не бяха намерили място в обществения и държавния живот и у нас.

Първостепенен дълг на правителството и на всички държавни и обществени органи сега е да водят борба за изкореняване докрай на тези порочни методи на работа и ръководство. При решаването на задачите те трябва да се опират на народните сили и творчество, да укрепват все повече връзките с трудещите се, да се вслушват в техния глас и творческа критика, да съдействуват с всички сили за още по-голямото разгръщане на народната инициатива.

Органите на народната милиция, съдебните и прокурорските власти са длъжни строго да съблюдават законите на страната, да не допускат каквото и да е нарушение на правата на гражданите, гарантирани от Конституцията на Народна република България, да вземат най-строги мерки срещу всяко нарушение на социалистическата законност.

Водейки борба срещу всеки опит за нарушаване на нашата социалистическа законност, държавните органи на сигурността, обществените организации, целият наш народ нито за момент не бива да отслабват своята бдителност спрямо враговете на страната. Органите на сигурността са длъжни да пазят общественото имущество и народното спокойствие, да съдействуват за по-нататъшното укрепване на нашата народнодемократична власт.

Големите и безспорни успехи на народната власт, твърдото убеждение на нашия народ в преимуществата на на-

роднодемократичния строй дават възможност на нашата държава с още по-голяма увереност да върви напред.

Другари народни представители! Най-близката задача, която стои сега пред народа и пред правителството, е задачата да осигурят изпълнението и преизпълнението на народностопанския план за 1956 г. по всички количествени и качествени показатели.

Успешното изпълнение на плана за тази година означава по-нататъшно развитие и укрепване на нашата икономика, създаване на нови възможности да се подобрява материалното и културното положение на трудещите се. За изпълнението на тези близки и непосредствени задачи е необходимо да се мобилизират усилията на цялата работническа класа, на трудещите се селяни, на занаятчиите, на инженерно-техническите и научните кадри. Необходимо е призивите на производствените колективи от челните промишлени предприятия, трудово-кооперативните и държавните земеделски стопанства, машинно-тракторните станции, строителните обекти да се превърнат в живо дело.

Особено внимание е необходимо да се отдели за непрестанното увеличаване производителността на труда в промишлеността, транспорта, строителството и селското стопанство, за снижението на себестойността на продукцията, стойността на строителството и издръжката на обръщението в търговията. Следва да се отдели повече внимание за по-пълно използване на техниката, за подобряване организацията и техническото нормиране на труда, за постоянно повишаване квалификацията на кадрите. Необходимо е смело да се внедряват в производството челният опит и рационализаторските предложения, да се уплътнява работното време, да се провежда още по-строг режим на икономии на материали, гориво и електроенергия.

Първостепенна задача на нашите държавни и кооперативни предприятия и организации е да подобряват постоянно качеството на продукцията. Нито за момент не бива да се забравя, че лошокачествената продукция води до неоправдан разход на труда, суровини и други материали, нанася вреди на народното стопанство.

Трябва да се отбележи, че по отношение на качеството на продукцията и производителността на труда в работата на министерствата, ведомствата и предприятията съществуват сериозни слабости. Мобилизирайки производствените колективи, ръководствата на министерствата, ведомствата и предприятията трябва решително да отстраняват тези слабости.

Нашата страна разширява ежегодно своите търговски връзки и изнася не само селскостопански продукти, но вече и много машини и други промишлени стоки, което ни дава

възможност да доставяме необходимите за народното стопанство вносни стоки, машини и съоръжения. Да се подобрява непрестанно качеството на промишлените стоки за износ, това означава да се издига авторитетът на нашата страна в чужбина.

Важна задача на държавното ръководство през настоящата година е да осигури изпълнението и преизпълнението на плана по селското стопанство. Усилията на органите на Министерството на земеделието, на народните съвети и на всички политически и масови организации по места, на цялото трудещо се селско население трябва да бъдат насочени към успешно изпълнение на тази задача, която ще осигури нов подем в цялото наше народно стопанство.

Една от важните задачи на правителството, на всички министерства и ведомства е да осигурят изпълнението на плана по капиталовложенията, да се пуснат с действие предвидените по плана за 1956 г. промишлени и други стопански обекти, което ще даде възможност за ново разширяване икономическата база на нашата Народна република, да се дадат нови жилищни площи, училища и други обществени и културни домове на трудещите се у нас.

Изхождайки от задачите на Втория петгодишен план и от решенията на Априлския пленум на Централния комитет на Българската комунистическа партия от 1956 г., правителството последователно ще разгледа и реши редица въпроси, свързани с по-нататъшното развитие на промишлеността, селското стопанство, някои въпроси, свързани с труда, с работното време и заетостта на работната сила, а така също и други въпроси и законоположения, чието изменение се диктува от нашето социалистическо развитие.

Няма съмнение, че в живота на нашата страна има още не малко недостатъци и слабости, за отстраняване на които са необходими усилията на целия наш народ. Ние трябва своевременно да разкриваме тези недостатъци и слабости, да вземаме навреме необходимите мерки, за да ги преодоляваме и по такъв начин да осигурим успешно изпълнение на всички задачи, които стоят пред народа, пред нашата страна по пътя на нейното социалистическо изграждане.

Другари! Позволете ми да се спра накратко и на някои въпроси на нашата външна политика.

Външната политика на Народна република България е била и остава политика на мир и дружба с всички близки и далечни народи. Тя се определя от същността и характера на нашия народнодемократичен строй и произтича от съкровенията желания и стремежи на нашия народ да живее и да гради своето щастие в мир и дружба с всички народи. Тя се основава на дружбата, съюза и сътрудничеството със Съветския съюз, с Китайската народна република, с всички

народнодемократични страни. Братската дружба със страните от социалистическия лагер е и остава и занапред крайъгълен камък на нашата външна политика, основна линия на нашето правителство в областта на международните отношения и вътрешното развитие на страната. Миролюбивата външна политика на нашата страна почива на ленинските принципи за мирно съвместно съществуване и сътрудничество между страните с различно държавно и обществено устройство.

Тази политика именно даде възможност да се укрепят международните позиции на нашата страна, да спечели тя верни и силни свои приятели, България никога вече да не бъде изолирана, безпомощна страна, както това беше в миналото при капиталистическото господство.

Правителството на Народна република България напълно споделя оценката за сегашното международно положение и изводите по основните въпроси на борбата на народите за мир и международно сътрудничество, които бяха направени от XX конгрес на Комунистическата партия на Съветския съюз. Разработването на някои основни проблеми на международното положение разкрива нови широки възможности да се активизира борбата за мир, да се разшири нейната обществена и международна основа.

За правителството на Народна република България няма по-важна задача от тази да води активна политика за запазване и укрепване на мира, за по-нататъшно разведряване на международното положение и за разширяване и укрепване на сътрудничеството и разбирателството между народите на основата на провъзгласените пет принципа за мирно съжителство. То смята за свой дълг активно да подкрепя миролюбивата политика на Съветския съюз за осигуряване на траен мир и международна безопасност, за разширяване и укрепване на приятелските връзки и деловото сътрудничество между различните страни. То активно подкрепя предложенията на съветското правителство по въпроса за разоръжаването. Тази политика отговаря на интересите на нашия народ, както и на всички миролюбиви народи в света.

През последните години нашата страна постигна значителни успехи в установяването, укрепването и разширяването на своите дипломатически, икономически и културни отношения с редица страни, в това число и с такива страни като Индия, Бирма, Египет, Сирия, Судан и др. При активната братска помощ на Съветския съюз и при помощта на редица други миролюбиви държави нашите усилия България да бъде приета в Организацията на обединените нации се увенчаха с успех и на последната сесия на Организацията на обединените нации тя беше приета за неин член.

Това е безспорно признание на нашата миролюбива политика, на порасналия авторитет и роля на нашата страна в борбата за мир. Народна република България като член на ООН ще полага все по-големи усилия, за да даде в рамките на тази организация принос за укрепване на мира и безопасността в света.

Ние с особено задоволство трябва да отбележим, че през последните години бяха нормализирани отношенията между Народна република България и Федеративна народна република Югославия. Сключени са вече редица конвенции и спогодби, които уреждат основни икономически, културни и други въпроси в отношенията между двете страни. Разширява се взаимният контакт и обменът на културни и други делегации между двете страни. По покана на Народното събрание сега у нас, както е известно, гостува парламентарна делегация начело с председателя на Съюзната народна скупщина на Федеративна народна република Югославия др. Моша Пияде. Народното събрание на свое заседание изслуша с внимание речта на ръководителя на делегацията и от свое име горещо приветствува нейните членове като скъпи гости на нашата Родина. *(Ръкопляскания)* Ползувам се от случая и от името на правителството на Народна република България да поздравя най-сърдечно парламентарната делегация на Федеративна народна република Югославия и чрез нея братските нам югославски народи, да изрази нашата увереност, че такива прояви на дружба и приятелство ще стават все по-чести и че нашите отношения все повече ще укрепват и ще се разширяват в общата борба за запазването на мира на Балканите и в света, в изграждането на социализма в нашите страни. *(Ръкопляскания)* Правителството на Народна република България, придържайки се към принципите на взаимно уважение и зачитане, ще направи всичко, което зависи от него, за да укрепва все повече братството и сътрудничеството между нашите народи.

Положителни резултати можем да отбележим и в отношенията ни с Гърция, с която вече се сключиха редица споразумения като търговска спогодба, спогодба за предотвратяване и уреждане на граничните инциденти, за съгласуване борбата срещу заразните болести в граничните райони, санитарно-ветеринарна конвенция, конвенция за растителна защита и други. Както е известно, неотдавна България направи конкретни предложения на гръцкото правителство да бъдат уредени в дух на разбирателство и добросъседство спорните и нерешени още въпроси между двете страни. Правителството е убедено, че тези предложения ще премахнат пречките за пълното нормализиране на отношенията с нашата южна съседка и за създаване на ат-

мосфера на взаимно доверие и сигурност. Ние се надяваме, че правителството на кралство Гърция правилно ще оцени нашите усилия и очакваме, че и то от своя страна ще направи необходимото за разрешаване на висящите и спорни въпроси, за да се нормализират напълно отношенията между двете страни, да се разшири икономическото сътрудничество, да се установят културни връзки, което е от общ интерес и изгода за двата народа, за укрепване мира на Балканите.

България е правила и ще прави всичко възможно, за да се подобрят и укрепят отношенията ни с Турция, да се разшири търговският обмен, да се установят културни връзки, взаимно доверие и добро съседство. Правителството смята, че между Народна република България и Турската република не съществуват такива въпроси, които при добра воля от двете страни да не могат да бъдат решени чрез преки преговори и взаимно разбирателство. Българският народ изпитва приятелски чувства към съседния нам турски народ и желае да живее в пълно разбирателство и взаимно сътрудничество с него, което ще бъде от полза за двете страни и мира на Балканите.

Правителството на Народна република България при установяване и развиване на своите отношения с другите страни и народи е отделяло голямо внимание на въпросите на икономическото сътрудничество и на деловите търговски връзки. То смята, че при взаимно изгодни условия, независимо от държавния и обществен строй на отделните страни, икономическото сътрудничество може значително да бъде разширено и да играе важна роля за по-нататъшното подобряване на отношенията между държавите и за укрепването на мира.

Наша непосредствена задача в областта на външнополитическите отношения и икономическото сътрудничество е да проявяваме по-голяма активност, за да се разширява и укрепва дружбата и сътрудничеството с другите страни, за да даде и нашата страна своя принос в по-нататъшното разведряване на международното положение, в борбата на народите за мир, демокрация и социализъм.

Другари народни представители, правителството на Народна република България, опирайки се на морално-политическото единство на народа, на Отечествения фронт и другите обществени организации, на дружната работа на комунисти, земеделци, опирайки се на вашето и на народното доверие и подкрепа, твърдо и последователно ще следва начертаната от нашата славна Комунистическа партия политика на възход и благоденствие на нашия народ. *(Ръкопляскания)*

Да живее и процъфтява Народна република България!
(Ръкопляскания)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Другари народни представители, следва да разгледаме подред въпроса, поставен в дневния ред на днешната сесия:

Доклад на комисията за проверка на изборите относно частични избори за народни представители.

Известно ви е, че на 11 март т. г. бяха избрани в 227-и Малевски избирателен район, Хасковски окръг, Боян Делчев Господинов и в 211-и Новозагорски избирателен район, Старозагорски окръг, Доню Минчев Сербезов, а на 25 март т. г. бяха избрани в 25-и Димитровски избирателен район, Софийски окръг, Андрей Михайлов Андреев и в 176-и Генералтошевски избирателен район, Сталински окръг, Костадин Александров Костадинов.

Давам думата на докладчика на мандатната комисия д-р. Петър Попиванов да направи доклад за редовността на тези избори, които трябва да бъдат утвърдени от Народното събрание.

Докладчик Петър Попиванов: Другарки и другари народни представители!

На 11 март 1956 г. бяха произведени частични избори в 227-и Малевски избирателен район, Хасковски окръг, и в 211-и Новозагорски избирателен район, Старозагорски окръг, а на 25 март 1956 г. — в 25-и Димитровски избирателен район, Софийски окръг, и в 176-и Генералтошевски избирателен район, Сталински окръг, за избиране на нови народни представители на мястото на починалите Стойчо Йорданов, Иван Пашов, Александър Миленов и Янаки Чакъров.

На произведените частични избори бяха избрани за народни представители, както следва: в 227-и Малевски избирателен район Боян Делчев Господинов, в 211-и Новозагорски избирателен район — Доню Минчев Сербезов, в 25-и Димитровски избирателен район — Андрей Михайлов Андреев и в 176-и Генералтошевски избирателен район — Костадин Александров Костадинов.

Съгласно чл. 22 от Конституцията на Народна република България и чл. 6, ал. III от Правилника за вътрешния ред на Народното събрание комисията по проверка на изборите следва да докладва на Народното събрание за редовността и законосъобразността на произведените частични избори.

Комисията се събра на заседание и разгледа представените ѝ от Централната избирателна комисия изборни

книжа — протоколи за регистрацията на кандидатите и протоколите на районните изборителни комисии за избора на четирмата народни представители.

Комисията установи, че Президиумът на Народното събрание своевременно е издал указите за насрочване на частичните избори. Изборите за четирите изборителни райони са били проведени в пълно съответствие с Конституцията на Народна република България и със Закона за избиране Народно събрание на Народна република България.

В районните изборителни комисии, които са ръководили провеждането на изборите в съответните изборителни райони, не са постъпили никакви жалби и заявления, които да поставят под съмнение произведените частични избори за народни представители в посочените по-горе изборителни райони.

При това положение комисията счита, че не съществува никакъв повод за касиране на произведените избори в нито един от четирите изборителни райони.

Произведените частични избори в четирите изборителни райони преминаха при голяма активност и ентузиазъм на изборителите.

В 227-и Малевски изборителен район от 20 447 избиратели по изборителните списъци са гласували 20 200. Процентът на гласувалите е 98,65%. За кандидата на Отечественя фронт са гласували 20 197 гласоподаватели или 99,99%.

В 211-и Новозагорски изборителен район от 21 059 избиратели по изборителните списъци са гласували 21 057. Процентът на гласувалите е 99,99%. За кандидата на Отечественя фронт са гласували 21 056 гласоподаватели или 99,99%.

В 25-и Димитровски изборителен район от 19 667 избиратели по изборителните списъци са гласували 19 593. Процентът на гласувалите е 99,61%. За кандидата на Отечественя фронт са гласували 19 591 гласоподаватели или 99,99%.

В 176-и Генералтошевски изборителен район от 19 119 избиратели по изборителните списъци са гласували 18 909. Процентът на гласувалите е 98,90%. За кандидата на Отечественя фронт са гласували 18 889 гласоподаватели или 99,98%.

Тези данни за резултатите от изборите, макар и частични, говорят за растящото морално-политическо единство на трудещите се и за безграничното доверие и преданост на изборителите към народната власт, към Отечественя фронт и към родната Българска комунистическа партия.

Другарки и другари народни представители! Въз основа

на гореизложеното комисията по проверка на изборите предлага Народното събрание да утвърди доклада на комисията със следните нейни решения:

1. Произведените на 11 март 1956 г. частични избори за народни представители в 227-и Малевски избирателен район, Хасковски окръг, и в 211-и Новозагорски избирателен район, Старозагорски окръг, както и произведените на 25 март т. г. частични избори в 25-и Димитровски избирателен район, Софийски окръг, и в 176-и Генералтошевски избирателен район, Сталински окръг, са произведени на основание и в пълно съответствие с Конституцията на Народна република България и Закона за избиране Народно събрание на Народна република България.

2. Няма никакви основания за касиране на изборите в нито един от четирите избирателни райони. Няма постъпили жалби и заявления както в районните избирателни комисии, така и в Централната избирателна комисия за допуснати нарушения на Конституцията на Народна република България при произвеждането на изборите.

3. Признава за правилни пълномощията на избраните народни представители Боян Делчев Господинов, Доню Минчев Сербезов, Андрей Михайлов Андреев и Костадин Александров Костадинов.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Има ли от другарите народни представители някой да вземе думата по докладваните избори? — Няма.

Ще пристъпим към гласуване.

Онези другари народни представители, които са съгласни да бъде утвърден докладът на мандатната комисия, който току-що изслушахме, за утвърждаване на избраните четири народни представители, които са избрани в посочените в доклада избирателни райони, моля, да гласуват.

Кои са против това? — Няма.

С абсолютно мнозинство се утвърждават произведените допълнителни избори.

Поканвам избраните народни представители да получат от канцеларията на Народното събрание клетвени листове, които да подпишат и да ги представят на Бюрото.

Поканвам също и др. Карло Луканов да представи клетвен лист.

Другари, пристъпваме към разглеждане на последната точка от приетия вчера дневен ред:

Разглеждане на законопроекта за одобряване на указите и решението, издадени от Президиума на Народното събрание за времето от 4 февруари до 15 април 1956 г. — укази, издадени между двете сесии.

Законопроектът ви беше разладен навреме и вие сте го прочели, затова Бюрото предлага този законопроект да не се чете.

Има ли друго предложение? — Няма.

Които другари народни представители са съгласни с предложението да не се чете законопроектът, моля, да гласуват.

Кои са против? — Няма.

Мнозинство, събранието приема.

(Съгласно чл. 28 от Правилника за вътрешния ред на Второ Народно събрание поместват се мотивите и законопроектът, както са внесени за разглеждане:

МОТИВИ

**към законопроекта за одобряване на указите и решението,
издадени от Президиума на Народното събрание за времето
от 4 февруари до 15 април 1956 г.**

Другарки и другари народни представители,

За времето от приключването на петата редовна сесия на Народното събрание през м. февруари 1956 г. до 15 април с. г. Президиумът на Народното събрание, за да отговори на нуждите на управлението на страната, издаде по предложение на правителството няколко укази въз основа на чл. 35, точка 5 от Конституцията на Народна република България, във връзка с чл. 5, буква „б“ от Закона за Президиума на Народното събрание. Освен това по предложение на министъра на правосъдието, съгласно чл. 25, ал. II от Закона за устройството на съдилищата, Президиумът на Народното събрание издаде и решение за избиране на съдия при съда по транспорта.

Издадените укази и решението на Президиума за избиране на съдия подлежат на одобрение от Народното събрание в най-близката му сесия.

Настоящата пета извънредна сесия на Народното събрание е първата сесия след издаването от Президиума на указите и решението и тя следва да се занимае с въпроса за тяхното одобряване.

По тези съображения молим, другарки и другари народни представители, да обсъдите предложенния законопроект и ако го одобрите, да го гласувате.

Председател на Президиума на Народното събрание:

Г. Дамянов

Секретар на Президиума на Народното събрание:

М. Минчев

ЗАКОНОПРОЕКТ

за одобряване на указите и решението, издадени от Президиума на Народното събрание за времето от 4 февруари до 15 април 1956 г.

Член единствен. Одобряват се следните укази, издадени от Президиума на Народното събрание въз основа на чл. 35, точка 5 от Конституцията на Народна република България, във връзка с чл. 5, буква „б“ от Закона за Президиума на Народното събрание, и решението за избиране на съдия при съда по транспорта, издадено въз основа на чл. 35, точка 19 от Конституцията на Народна република България, във връзка с чл. 25, ал. II от Закона за устройството на съдилищата, за времето от 4 февруари до 15 април 1956 г.:

I. Укази по чл. 5, буква „б“

1. Указ за уреждане на някои въпроси по общественото осигуряване.
2. Указ за изменение на Закона за водното стопанство.
3. Указ за допълнение на Указа за превеждане на квалифицирани работници и служители на работа в друго предприятие или учреждение.
4. Указ за допълнение на Указа за преноса и превоза с жива сила и на Закона за автомобилния транспорт.
5. Указ за изменение и допълнение на Закона за самооблагане на селското население.
6. Указ за изменение на Закона за кооперациите.

II. Решение по чл. 25, ал. II от Закона за устройството на съдилищата

Решение за избиране на съдия при съда по транспорта от 24 март 1956 г.)

Моля докладчика на законодателната комисия народния представител др. Ангел Генов да докладва решението на комисията.

Докладчик Ангел Генов: Другарки и другари народни представители! Както се вижда от мотивите към внесенния законопроект, Президиумът на Народното събрание след

петата редовна сесия, за да отговори на нуждите на държавното управление, е издал въз основа на Конституцията и на чл. 5, буква „б“ от Закона за Президиума на Народното събрание шест указа, които предлага на Народното събрание за одобрение.

Тези укази уреждат въпроси във връзка с народностопанския план и бюджета на държавата. Първият указ представлява самостоятелен законодателен акт, а останалите са изменения и допълнения на вече издадени закони и укази. Предложените за одобрение укази са издадени по предложение на правителството.

1. С Указа за уреждане на някои въпроси по общественото осигуряване се регламентира положението на ръководните дейци, изпратени по решение на Централния, окръжните и околийските комитети на Българската комунистическа партия за укрепване на селското стопанство на работа в трудово-кооперативните земеделски стопанства като председатели, зам.-председатели, бригадири, счетоводители и пр. Указът предвижда, че прослуженото от тях време в трудово-кооперативните земеделски стопанства се зачита за трудов стаж и пенсия по Кодекса на труда и по всички други пенсионни закони, както и за трудов стаж относно правото и размера на паричното обезщетение при временна нетрудоспособност, когато постъпят отново на работа с трудов договор, с административен акт или като членове на трудово-производителни земеделски кооперации. Със същия указ се уреждат и някои други въпроси във връзка с общественото осигуряване по Кодекса на труда.

2. Със Закона за водното стопанство преди изменението му земите, попадащи в района на водостопански мероприятия, се отчуждаваха по общия ред с разпореждане на Министерския съвет за всеки конкретен случай поотделно. С указа за изменението на този закон се предвижда, че земите, необходими за мелiorативни съоръжения, като инсталации, корекции на реки, канали, диги, предпазни ивици към тях, пътища и др., се считат за отчуждени със самото одобряване на водостопанските проекти.

3. С Указа за допълнение на Указа за превеждане на квалифицирани работници и служители на работа в друго предприятие или учреждение се предоставя възможност на министъра на културата да премества на работа в друго населено място кадрите от художествено-артистичния персонал на народните театри и опери, симфоничните оркестри, държавните хорове, ансамбли, циркове и оркестрите, певческите и артистичните състави при Управлението на радиодифузията и Управлението на кинематографията. Това се направи, за да се осигурят необходимите художе-

ствено-артистични кадри, които сега са събрани предимно в София, и в другите населени места в страната.

4. С Указа за допълнение на Указа за преноса и превоза с жива сила и на Закона за автомобилния транспорт се разреши преносно-превозните задруги при народните съвети да извършват в чертите на населените места превоз и с моторни превозни средства. Това се наложи, за да се замени постепенно коларският превоз в по-големите населени места с автомобилен превоз, който е по-бърз и по-удобен.

5. С Указа за изменение и допълнение на Закона за самооблагане на селското население се съкрати процедурата по разрешаването на самооблагане в по-големи размери за електрификация и водоснабдяване на населените места, без да се изисква разрешение от Министерския съвет за всеки конкретен случай. Указът предвижда, че за електрификация на селищата като вноски за самооблагане се считат не само вноските в пари, но и участието на населението в набавянето на материали и вложен труд. По такъв начин ще могат да се използват по-широко инициативите на местното население и местните ресурси за благоустрояването и подобряването културно-битовото положение на нашето селско население.

6. С Указа за изменение на Закона за кооперациите се предвижда новоучредените кооперации да започват своята дейност само след като бъдат регистрирани в съответния народен съд. По такъв начин се отне възможността на недобросъвестни граждани под формата на кооперации да преследват частнокапиталистически цели.

При издаването на тези укази Президиумът на Народното събрание е действувал в рамките на своите конституционни функции. Въпросите, които се засягат в тези укази, са уредени правилно и целесъобразно. Изхождайки от тия съображения, Законодателната комисия предлага на Народното събрание да гласува и приеме горния законопроект така, както е предложен от Президиума на Народното събрание, без изменение.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Другари народни представители!

След подробния доклад, който се направи, има ли някой да иска думата по законопроекта за одобряване на указите и решението, издадени от Президиума на Народното събрание за времето от 4 февруари до 15 април 1956 г.? — Няма.

В такъв случай ще пристъпим към гласуване.

Бюрото на Народното събрание предлага да се гласува законопроектът изцяло.

Има ли друго предложение? — Няма.

Онези другари народни представители, които са съгласни с направеното предложение, моля, да гласуват.

Онези, които са против, моля, да гласуват. — Няма.

Събранието приема направеното предложение с мнозинство.

Моля докладчика да докладва законопроекта за гласуване.

Докладчик Ангел Генев: (Чете)

„ЗАКОН

за одобряване на указите и решенията, издадени от Президиума на Народното събрание за времето от 4 февруари до 15 април 1956 г.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Които народни представители са съгласни с докладваното заглавие на закона, моля, да гласуват.

Кои са против? — Няма.

Събранието приема заглавието на закона с мнозинство.

Докладчик Ангел Генев: (Чете)

„Член единствен. Одобряват се следните укази, издадени от Президиума на Народното събрание въз основа на чл. 35, точка 5 от Конституцията на Народна република България, във връзка с чл. 5, буква „б“ от Закона за Президиума на Народното събрание, и решенията за избиране на съдия при съда по транспорта, издадено въз основа на чл. 35, точка 19 от Конституцията на Народна република България, във връзка с чл. 25, ал. II от Закона за устройството на съдилищата, за времето от 4 февруари до 15 април 1956 г.:“

I. Укази по чл. 5, буква „б“

1. Указ за уреждане на някои въпроси по общественото осигуряване.

2. Указ за изменение на Закона за водното стопанство.

3. Указ за допълнение на Указа за превеждане на квалифицирани работници и служители на работа в друго предприятие или учреждение.

4. Указ за допълнение на Указа за преноса и превоза с жива сила и на Закона за автомобилния транспорт.
5. Указ за изменение и допълнение на Закона за самооблагане на селското население.
6. Указ за изменение на Закона за кооперациите.

II. Решение по чл. 25, ал. II от Закона за устройството на съдилищата

Решение за избиране на съдия при съда по транспорта от 24 март 1956 г.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Онези другари народни представители, които са съгласни с докладвания член единствен на закона, моля, да гласуват.

Онези, които са против? — Няма.

Събранието приема с мнозинство окончателно закона.

Другари народни представители, с тая последна точка, която разгледахме, се изчерпва дневният ред на днешното заседание на Народното събрание, а заедно с това се изчерпва и приетият вчера дневен ред за цялата сегашна извънредна сесия, която предстои, значи, да бъде закрыта.

Закривам петата извънредна сесия на Второ Народно събрание.

(Закрита в 18 ч. 15 м.)

Подпредседател: **Д-р Г. Атанасов**

Секретари: { **В. Димитров**
 { **Б. Якимов**

Стенограф: *Ст. Христов*